SOCK10: Kandidatuppsats, 15 hp
Vårterminen 2024

”Låt barn få vara barn!”

Kritiken mot drag-sagostunder i Sverige och dess förhållande till moralpanik

Lisa Hiselius

Handledare: Jan-Olof Nilsson

Lunds universitet
Sociologiska institutionen
Avdelningen för sociologi

Abstract

Arbetets art: Kandidatuppsats, 15 hp

Sidantal: 39

Titel: “Låt barn få vara barn!” - Kritiken mot drag-sagostunder i Sverige och dess förhållande till moralpanik

Författare: Lisa Hiselius

Handledare: Jan-Olof Nilsson

Datum: 2024-05-22

Sammanfattning: Sedan 2017 har dragartister i Sverige hållit i sagostunder för barn, ett fenomen som har väckt motstånd, bland annat uttryckt i åsiktstexter i traditionella medier. Syftet med denna uppsats är att skapa en djupare förståelse för vilka gemensamma teman som kan identifieras i motståndet mot drag-sagostunder. Motståndet kontextualiseras genom att det ställs i förhållande till Stanley Cohens samt Goode och Ben-Yehudas teori om ”moralpanik”. Uppsatsens frågeställning är: Är motståndet mot drag-sagostunder, såsom uttryckt i traditionella medier i Sverige, ett fall av moralpanik? Analysen baseras på åsiktstexter publicerade i traditionella text-medier från och med 2017 till och med 2023. Analysen görs genom en tillämpad tematisk analys-metod på 19 åsiktstexter. De gemensamma teman som framkom var 1) centrering av barnen, 2) förvirrande effekter, 3) sexualitet, 4) skattepengar, 5) ideologisk agenda, och 6) tangerande psykisk ohälsa. Resultatet visar att motståndet mot drag-sagostunder delar många av moralpanikens attribut, bland annat tecken på oro, oproportionalitet och fientlighet, vilka är kriterier för en moralpanik. Det går inte att utröna hur utbrett motståndet är i samhället, men då åsiktstexterna har skrivits av både politiker och privatpersoner indikerar detta en viss uppfyllnad av konsensus-kriteriet. Eftersom debatten fortgår går det inte heller att avgöra debattens varaktighet. Det finns dock indikationer på att debatten började relativt abrupt och därmed uppfylls flyktighets- eller instabilitetskriteriet delvis. Motståndet är riktat mot flera av drag-sagostundernas attribut, och därmed kan drag-sagostunderna ses som folkjävlar i sig. I framtiden kan ett queerteoretiskt perspektiv och andra analysmetoder användas för att ge en djupare förståelse för motståndet mot drag-sagostunder.

Nyckelord: dragartist, drag queen, sagostund, moralpanik, debatt

Innehållsförteckning

1. Inledning *1*

1.1 Bakgrund **1**

1.2 Syfte och frågeställning **3**

2. Forskningsöversikt *4*

3. Teori *10*

3.1 Stanley Cohen **10**

3.2 Erich Goode och Nachman Ben-Yehuda **11**

3.2.1 Kriterier för moralpanik 13

3.3 Teoretiska reflektioner **15**

3.3.1 Konsensuskriteriet 15

3.3.2 Oproportionalitetskriteriet 16

4. Metod *17*

4.1 Metodologiska överväganden **17**

4.2 Datainsamling och urval **17**

4.3 Metodens tillförlitlighet **18**

4.4 Etiska överväganden **19**

4.5 Tillämpad tematisk analys **20**

4.5.1 Kodning 21

4.5.2 Kodbok 21

4.6 Personliga reflektioner **22**

5. Resultat och analys *23*

5.1 Material **23**

5.2 Resultat **24**

5.2.1 Centrering av barnen 24

5.2.2 Förvirrande effekter 25

5.2.3 Sexualitet 25

5.2.4 Skattepengar 26

5.2.5 Ideologisk agenda 26

5.2.6 Tangerande psykisk ohälsa 28

5.3 Analys **28**

6. Diskussion *34*

6.1 Sammanfattning **34**

6.2 Konsensuskriteriet **35**

6.3 Flyktighets- eller instabilitets-kriteriet **36**

6.4 Sagostunderna som folkjävlar **36**

7. Slutsats och vidare forskning *38*

7.1 Vidare forskning **38**

Referenslista *40*
Texter för analysen **44**
Bilaga ..... *a*
Kodbok ..... **a**

1. Inledning

Evenemang där dragartister läser sagor för barn har varit ett populärt fenomen i Sverige sedan debuten 2017, efter att ha grundats i USA 2015. Sagostunderna har under de senaste åren debatterats flitigt och fortsätter att vara ett aktuellt diskussionsämne - vilket inte är unikt för Sverige. Liknande diskussioner förs även i USA, Storbritannien, och andra länder dit fenomenet nått. Debatten har hållits på såväl sociala medier som i debattsidor i traditionella medier, och har framför allt handlat om drag-sagostundernas lämplighet att hållas för barn. Nedan följer en kort sammanfattning om drag-sagostundernas historia i USA och Sverige.

1.1 Bakgrund

Den amerikanska organisationen Drag Story Hour (DSH) - tidigare kallat Drag Queen Story Hour (DQSH) - grundades i San Francisco 2015 av Michelle Tea och RADAR Productions. I beskrivningen på deras hemsida förklarar de hur det började som just sagostunder hållna av dragartister och har nu blivit ett internationellt fenomen. DSH:s vision är att barn ska få lära sig av HBTQ+-historier, för att bland annat främja självkänsla och mångfald (DSH 2024).

Sagostunderna har väckt stor uppmärksamhet i USA och mött en bredare rörelse mot dragkultur generellt. Burga (2023) för tidningen Time, sammanfattade för ett år sedan hur olika delstater har valt att lagstifta, eller är i processen av att lagstifta, ett förbud mot drag-sagostunder. Hon nämner Arizona, Arkansas, och Missouri som specifikt vill förbjuda drag-sagostunder för barn. Det har också förts intensiva diskussioner på sociala medier, vilket bland annat Davis och Kettrey (2021) och Shenton (2023) gjort akademiska studier på.

Svenska motsvarigheten till drag-sagostunder arrangeras av framförallt två sällskap - Drag Queen Story Hour Sweden (DQSH Sweden) och Bland Drakar och Dragqueens (BDDQ). DQSH Sweden är den svenska grenen av den amerikanska huvudorganisationen - men har behållit “Queen” i titeln. Drag-sagostunder hålls av både drag queens och

drag kings. I denna uppsats används emellertid ordet ”dragartist” för att generellt benämna de som håller i sagostunderna.

Då DQSH Sweden inte har en egen webbplats - förutom den amerikanska hemsidan med mycket sparsam information om de enskilda internationella grenarna - så har det inte gått att fastställa när den svenska grenen grundades, eller när den första sagostunden med DQSH Sweden hölls. Dragartisterna går vanligtvis under namnen Lady Busty och Miss Shameless Winewhore, men under sagostunderna med barn kallas de endast för Lady Busty och Miss Shameless (Lindgren 2023). De publicerade sina första inlägg 2019 på Facebook och Instagram (under namnet DQSH Sweden på båda plattformar). Det andra sällskapet, Bland Drakar och Drag Queens, hade premiär 2017 i Stockholm och är enligt deras hemsida “Nordens största dragshow-teatersällskap som skriver böcker och framför sagostunder, teater och musikaler för barn, unga, vuxna” (BDDQ 2024), och håller över 150 föreställningar om året. Artisterna kallas för Inga Tvivel, Tank Henrik och Björta - de är enligt organisationen både professionella skådespelare och “utbildade och yrkesverksamma lärare och pedagoger” (BDDQ 2024).

Även om sagostunderna är väldigt populära i Sverige, så har de mött påtagligt motstånd. Under 2019 och 2020 utsattes drag-sagostunder i Östersund, Nykvarn och Täby av attentat och oönskade besök från personer med sympatier med Nordiska Motståndsrörelsen (Da Silva 2019; TT 2020). I Olofström ställdes en föreställning in på grund av hot (Sisask 2022). År 2022 genomfördes försök att stoppa drag-sagostunder i exempelvis Kalmar och Trelleborg (Röshammar 2022; Nord 2022), och det har förekommit dödshot mot personer som hållit i liknande tillställningar (Björkman 2024). I början av 2024 undertecknade fyra SD-representanter i kommunen Askersund en motion till sitt kommunfullmäktige - där de föreslog att kommunen inte får lägga skattepengar på, eller låta kommunens lokaler användas av, “gemensamma evenemang för små barn upp till 15 års ålder och transvestiter” (Särén, Lilja, Bygdén & Koivuniemi 2024).

Motståndet har inte bara tagit sig uttryck i fysiska attentat, hot eller motioner - det har även debatterats i sociala medier, traditionella medier och TV. Ett av de mest publika utslagen av debatten är när Jimmie Åkesson, partiledare för Sverigedemokraterna,

debatterade drag-sagostunder med Märta Stenevi, dåvarande språkrör för Miljöpartiet, under en partiledardebatt som hölls den 7:e maj (Stjernström 2023). Stjernström för SVT Nyheter citerar Åkesson så här: "– Jag tycker att det är helt vansinnigt att "skamlös vinhora" /…/ får skattepengar för att läsa sagor för barn. Där går åtminstone min gräns." (Stjernström 2023). Åkesson syftar på artisten Miss Shameless Winewhore från DQSH Sweden, vars namn på svenska översätts till Fröken Skamlös Vinhora - men det är värt att nämna att dragartisten har förtydligat att hon inte använder sig av namnet "Winewhore" i sammanhang med barn närvarande (Lindgren 2023). Som tidigare nämnts, så har debatten även tagit plats i det skrivna ordet - såsom trådar på sociala medieplattformar som Reddit och Flashback, kommenterar under Facebook inlägg om evenemangen, med mera. Stora delar av diskussionen har också förts via debattartiklar, insändare och krönikor i traditionella redaktionella medier. Sammantaget är debatten fortsatt aktuell och pågående under 2024.

1.2 Syfte och frågeställning

Kritiken mot drag-sagostunder har varit tillräckligt påtaglig för att ta plats i en partiledardebatt (Stjernström 2023). Det övergripande syftet med denna uppsats är att fördjupa förståelsen för debatten kring drag-sagostunder - närmare specificerat motståndarnas argument, resonemang och gemensamma teman. Även om debatten är stundvis mer infekterad på sociala medier, med fler skällsord och skarpare ton, baseras analysen på åsiktstexter från traditionella medier med en större spridning. På grund av åsiktstexternas tillgänglighet för allmänheten, är de lämpliga att utgöra underlaget för undersökningen av hur motståndet tar sig uttryck offentligt. För att sedan kontextualisera motståndet, ställs det i relation till moralpanik - en teori som specialiserar sig på att analysera samhälleliga reaktioner på upplevda moraliska hot i samhället.

<u>Frågeställningen i denna uppsats lyder alltså som följer:</u>

- Är motståndet mot drag-sagostunder, såsom uttryckt i traditionella medier i Sverige, ett fall av moralpanik?

2. Forskningsöversikt

Tidigare forskning söktes inom tre huvudsakliga områden: diskurs(-er) kring drag-sagostunder, bredare diskurs(-er) kring drag queens, samt diskurs(-er) om HBTQ+ i Sverige. Sökningen gjordes via Lunds universitets sökningsdatabas “LUBsearch Discovery” för att kunna söka efter artiklar från peer-reviewed vetenskapliga tidskrifter, men kompletterades med Google Scholar. Vid intressanta fynd söktes individuella artiklar efter på LUBsearch, för att undersöka om materialet kommer från en erkänt peer-reviewed källa.

Drag-sagostunder går under flera namn, sökningen har därför gjorts med alla kombinationer av orden "drag" eller "drag queen(-s)" samt "story hour(-s)" eller "story time(-s)" - med och utan mellanslag. Alternativa termer för drag-sagostunder, såsom "childhood literacy event(-s)" och "reading programme(-s)", söktes också på. I sökningen efter svenskspråkigt material användes termen "sagostund(-er)", samt "drag queen(-s)" och "dragartist(-er)". För varje term gjordes sökningar både med och utan specifika geografiska områden, såsom Sverige, Europa, Norden och Skandinavien. Samtliga sökningar har kombinerats med “diskurs”, och har gjorts på både svenska och engelska. En sökning med orden queer/HBTQ+, i kombination med diskurs och Sverige, gjordes också. Även detta gjordes på både svenska och engelska.

Sökningarna på LUBsearch efter studier om drag-sagostunder gav totalt 39 träffar, varav 9 behandlade diskurser - av vilka flera var dubbletter. En bredare sökning efter drag, alternativt dragartister, och diskurs gav totalt 1460 träffar - där den största majoriteten berörde andra ämnen än drag-kultur, alternativt diskurser *inom* drag-sammanhang. Av sökningen på dragartister i Sverige framkom endast två studier - medan sökningen på enbart “drag” och Sverige gav 2792 träffar - av vilka den största majoriteten inte behandlade drag-artisteri. Slutligen, en sökning på queer/HBTQ+-diskurs i Sverige gav 70 träffar, men endast ett fåtal behandlade diskurser i media.

Då forskning om diskurser kring drag-sagostunder är väldigt begränsad, så har studier om dragartister/HBTQ+/queer och diskurs inkluderats i forskningsöversikten - där alla valda

artiklar framkommit genom LUBsearch. Undantaget är Chabot och Helkenberg (2022), som framkom genom Google Scholar efter en sökning på drag-sagostunder och diskurs, och är en artikel från en vetenskaplig konferens. Valet av studier gjordes baserat på relevansen i ämnet - det vill säga diskurser om dragartisteri och drag-sagostunder, och material - det vill säga text.

Enligt eftersökningarna har det inte genomförts några peer-reviewed studier i Sverige om diskurser kring drag-sagostunder. Lagerman (2024) ger dock en bild av hur diskurser om HBTQ+ har sett ut i Sverige, när hon studerade hur svenska medier behandlade anti-HBTQ-uttalanden och aktioner från inhemska högerextrema och extrem-höger-influerade grupper mellan 2016 och 2020 (Lagerman 2024). Lagerman använde begreppet "homonationalism" för att beskriva diskursen, där gedigna HBTQ+-rättigheter och progressivism hyllas som argument för en nationalistisk stolthet (Lagerman 2024, s. 538). Resultatet av hennes studie visade att medier reproducerade bilden av att svenska värderingar innefattar HBTQ+-vänliga värderingar (Lagerman 2024). Lagermans studie ger en god bild av hur offentliga medier har hanterat anti-HBTQ+-rörelser tidigare, hur homonationalism kan ta sig uttryck, och diskuterar hur pro-HBTQ "svenska värderingar" framställs. Detta är ett intressant perspektiv i förhållande till diskurser som drag-sagostunder - hur förhåller sig de homonationalistiska tendenserna som Lagerman (2024) upptäckte, till motståndet mot drag-sagostunder?

Mer likt syftet och ändamålet i denna uppsats är Davis och Kettreys (2021) studie, som undersökte hur drag-sagostunder har diskuterats på sociala medie-forumet Reddit. Materialet de använde var på engelska och behandlade drag-sagostunder i USA. Deras teoretiska ramverk innefattade bland annat begreppet "culture wars", vilket kort sammanfattat beskriver en konflikt mellan progressiva och konservativa krafter som förespråkar olika värderingar (Davis & Kettrey 2021). De kom fram till att förespråkare och motståndare hade olika syner på vad sagostunderna får för konsekvenser för barnen, baserat på vad de ansåg en drag queen var för något (Davis & Kettrey 2021). Motståndarna beskrev dragartisterna som "child molesters", pedofiler eller "groomers" (Davis & Kettrey 2021, ss. 33–34). Davis och Kettrey menar att motståndarnas uppfattning att barnen är hotade, är en del i ett större moraliskt perspektiv: "circulating such narratives about "threatened

children" is a well-established strategy for convincing the general public that American culture is in decline (see Best 1990). This is especially the case when the assumed threat pertains to sexuality" (Davis & Kettrey 2021, s. 34) och nämner boken *Threatened Children: Rhetoric and Concern About Child-Victims* (Best 1990). Ett antal kommentarer i Davis och Kettrey (2021) material beskrev hur drag-sagostunder är tillfällen för indoktrinering, med ett tydligt syfte bakom (Davis & Kettrey 2021). Andra ställde frågan huruvida det är lämpligt att lägga skattepengar på evenemangen, och att det ansågs vara otillbörligt partiskt att enbart bjuda in drag queens, och utesluta andra med annorlunda intressen och syften (Davis & Kettrey 2021). "Culture war" är ett begrepp som härrör från USA, men rymmer en intressant beskrivning av en politisk konflikt. Teorin är inte nödvändigtvis begränsad till ett geografiskt område på grund av dess ursprung - frågan är hur "culture war"-konceptet översätts till en svensk kontext. Davis och Kettreys resultat visar på tydliga gemensamma teman i argumenten emot drag-sagostunderna, och även om det baseras på kommentarer från ett socialt forum, och inte traditionella/offentliga medier - vilket kan påverka hur pålitlig jämförelsen är - kommer det att vara intressant att se huruvida det finns några likheter eller skiljelinjer mellan deras resultat och den svenska diskursen.

Ellis (2022) har undersökt hur medier i USA, England, och Australien mellan 2018–2020 behandlade hatbrott som riktats mot drag-sagostunder. Han finner att ökningen av hatbrott offline (det vill säga utanför internet, i "verkligheten") som setts i bland annat USA, Storbritannien och Wales, har skett i tandem med online-diskurser om bland annat drag-sagostunder. I analysen använder han sig av ett antal teorier och begrepp, däribland "spoiled identity" (baserat på med Goffmans *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity,* 1963) för att förklara hur motståndet mot drag-sagostunder kan placeras i en historisk patologisering av HBTQ+, bland annat könsöverskridande uttryck och identiteter (Ellis 2022). Kontrasterande, så pekar han ut hur flertalet västerländska demokratier finner stolthet i acceptans och progressivism, och kan konceptualiseras genom begreppet homonationalism (i likhet med Lagermans 2024 beskrivning) (Ellis 2022). Ellis skriver i sin slutsats att "underscoring outrage against DQS are fears of a movement towards an 'androgynous mean' that eschews notions of sexual purity, the co-option of DQS by political conservatives as reflective of the degeneracy of conventional 'liberalism', and the

deployment of tactics based on ‘higher good’ rhetoric” (Ellis 2022, s. 108). Ellis markering av teoretisk och historisk kontext i sin studie, understryker hur viktig och värdefull den kontexten kan vara i undersökningar av HBTQ+-relaterade fenomen generellt. Hur den svenska debatten förhåller sig till homonationalism (såsom diskuterat kring Lagermans (2024) studie) och Goffmans “spoiled identity” (1963), men även i mer allmänna termer hur könsöverskridande uttryck och icke-heteronormativa sexuella läggningar har patologiserats historiskt, är intressanta infallsvinklar att undersöka i analysen av HBTQ+-kopplade fenomen.

Chabot och Helkenberg (2022) genomförde inför Annual Conference of the Canadian Association for Information Science (CAIS) en fallstudie av den lokala diskursen för och emot drag-sagostunder. Studien gjordes på 406 öppna brev, e-postmeddelanden och “memos” som sammanställts inför en sagostund som hölls på Okanagan Regional Library (ORL) 2019 i Kanada (Chabot & Helkenberg 2022, ss. 1–2). Materialet var således på engelska. Även om resultatet inte är peer-reviewed i en vetenskaplig tidskrift, så identifierade de tydliga skillnader i hur förespråkare och motståndare uppfattade drag queens. Motståndarnas språk innefattade både mer neutrala termer som “cross-dressers”, och mer värderande ord, exempelvis “criminals, pedophiles, child abusers, drug addicts, and/or sex workers” (Chabot & Helkenberg 2022, s. 3). Materialet inkluderade beskrivningar av barnens sårbarhet och oskuldsfullhet, hur sagostunderna *i sig* var omoraliska, och uttryckte oro för eventuella könsförvirrande och skadliga effekter på barnen (Chabot & Helkenberg 2022). Chabot och Helkenberg skriver: “they (d.v.s barnen) are, as one challenger wrote, not ‘ready emotionally or mentally to navigate the ideologies and personal lifestyle choices that these adults will be promoting and presenting’” (Chabot & Helkenberg 2022, s. 5). Det finns gemensamma teman i motståndarnas argument, i Chabot och Helkenbergs (2022) material. Även om resultatet är baserat på ett väldigt begränsat urval, och dessutom på material som inte är offentligt tillgängligt, så är det intressant att undersöka hur resultatet relaterar till den svenska diskursen i offentliga medier. Påverkar bilden av vad en drag queen är även den svenska diskursens uppfattning om drag-sagostundernas lämplighet?

I en studie utförd av Shenton (2023) analyserades diskurser på Twitter som rörde ämnena "Drag Queens, Disney, and Dolly Parton" för att belysa sambandet mellan föräldrapolitik och anti-HBTQ+-attityder. Material samlades in från Twitter under sommaren 2022 och var på engelska. Resultatet visade på en utbredd rädsla för att barn exponeras för koncept som könsidentitet och sexuell läggning, "queerness" (Shenton 2023, s. 31). Shentons analys identifierade återkommande associationer mellan drag queens och barn, exempelvis: “the construction of childhood (special class, innocence, protection) /…/ content (too mature, appropriateness, teaching of children), sexual abuse/violence (grooming, pedophilia, pornography, sexualization, non-consent, sex)” (Shenton 2023, s. 43). De teman som associerades med drag queens i förhållande till föräldrar var exempelvis: “sexual abuse/violence (pedophilia, sexual abuse, pornography, grooming, sexualization), content (too mature, appropriateness, indoctrination) /…/ and the construction of childhood (special class, innocence, protection)” (Shenton 2023, ss. 42–43). Det framgick en uppfattning om att barn är för unga för att lära sig om drag queens och HBTQ-relaterade koncept (Shenton 2023). Analysen baserades på en stor mängd material som innefattade fler ämnen än enbart drag queens och/eller drag-sagostunder, men har intressanta fynd som relaterar till det egna studiematerialet i denna uppsats. Shentons studie pekar tydligt på en trend att anse HBTQ+-ämnen som opassande för barn, där argumenten varför kan se lite olika ut. Shentons analys är likt Davis och Kettrey (2021) utförd på sociala medier och inte offentliga medier, men det kan finnas ett intresse i att ställa Shentons resultat i förhållande till den svenska diskursen i traditionella medier också.

Ellis (2022) och Lagerman (2024) delar framför allt användningen av begreppet homonationalism - de tar upp nationers självbild som pro-HBTQ+. Däremot är det framförallt Davis och Kettrey (2021), Chabot och Helkenberg (2022) samt Shenton (2023), som delar gemensamma teman i resultaten: centreringen av barnen som offer (bäst exemplifierat i Chabot & Helkenberg 2022), information om könsöverskridande identiteter och andra HBTQ+-relaterade koncept som olämpliga att lära ut till barnen (Shenton 2023; Chabot & Helkenberg 2022), synen på vad en drag queen är påverkar synen på sagostundernas lämplighet (Davis & Kettrey 2021; Chabot & Helkenberg 2022), oro för indoktrinering och ideologi (Davis & Kettrey 2021; Shenton 2023; Chabot & Helkenberg 2022), samt oro över sexuella teman och/eller våld framför och/eller mot barn (Davis & Kettrey 2021;

Chabot & Helkenberg 2022; Shenton 2021). I analysen av den svenska diskursen, är detta viktiga referensramar att ha i åtanke.

3. Teori

Det teoretiska ramverket för denna uppsats kommer att vara Stanley Cohens koncept *moralpanik,* samt Erich Goode och Nachman Ben-Yehudas vidareutveckling av teorin. Moralpanik är ett användbart verktyg i undersökningen av en samhällelig reaktion på ett upplevt skadligt fenomen - då det beskriver "a condition, episode, person or group of persons emerges to become defined as a threat to societal values and interests (Cohen 2002, s. 1). I syftet att undersöka det svenska motståndet mot drag-sagostunder, som i media just har beskrivits som en moralpanik (Barabash 2022), ställs kritikens teman och argument i förhållande till Cohens, samt Goode och Ben-Yehudas, konceptualisering av moralpanik.

3.1 Stanley Cohen

Boken *Folk Devils and Moral Panics* publicerades första gången 1972, skriven av Stanley Cohen baserat på hans doktorsavhandling, skriven 1967–1969 (Cohen 2002, s. VI). Boken är en fallstudie av "mods" och "rockers"-fenomenen, och samhällets reaktion därpå, i Storbritannien under 60-talet (Cohen 2002).

Moralpanik, som tidigare nämnt, syftar på när en företeelse eller grupp av personer blir markerade som ett hot mot samhället och dess värderingar och intressen (Cohen 2002). Det involverar bland annat massmedia, religiösa ledare, politiker, och experter som kommer fram till lösningar, medan samhället kommer fram till sätt att hantera omständigheterna (Cohen 2002, s. 1). I förordet till den tredje utgåvan publicerad 2002, sammanfattar Cohen fem gemensamma element i en moralpanik: (1) concern, (2) hostility, (3) consensus, (4) disproportionality, (5) volatility (Cohen 2002, ss. XXVI-XXVII). Dessa ingick inte i originalutgåvan från 1972, och Cohen hänvisar till Erich Goode och Nachman Ben-Yehuda som delaktiga i kriteriernas utveckling (Cohen 2002).

En av grundbultarna i teorin är begreppet "deviance", det vill säga avvikelse eller avvikande beteende. Detta beskriver Cohen som rotat i den samhälleliga uppfattningen om gemensamma värden - i fall av moralpanik skapas en form av konsensus att "'no decent

person can stand for this sort of thing'" (Cohen 2002, s. 78). Han baserar mycket av sin konceptualisering av avvikelse och/eller avvikande beteende, och samhällets reaktion därpå, på Becker (1963) och Lemert (1951, 1967). Han refererar till Becker för att understryka hur etiketteringen av avvikelse, eller avvikande beteende, ej är inneboende utan socialt reglerat (Becker 1963, s. 9), och till Lemert (1951, 1967) för att beskriva uppdelningen mellan primär och sekundär avvikelse (Cohen 2002, s. 7).

Cohen förklarar vad boken *Folk Devils and Moral Panics* har för syfte: "my emphasis though, is more on the logically prior task of analysing the nature of a particular set of reactions /…/. How were the Mods and Rockers identified, labelled and controlled? What stages or processes did this reaction go through?" (Cohen 2002, s. 8). I slutändan kommer han fram till ett ungefärligt händelseförlopp för moralpaniken om Mods och Rockers (Cohen 2002). Det innefattar:

1. Det initiala problemet, "stemming from structural and cultural position of working class adolescent" (Cohen 2002, s. 226);
2. Den initiala lösningen, till exempel avvikande beteende och stil;
3. Samhällelig reaktion, innefattande "elements of misperception" (Cohen 2002, s. 226);
4. Kontrollkultur, exploatering, och skapandet av stereotyper - vilket innefattar "sensitization, dramatization, escalation" (Cohen 2002, s. 226);
5. Ökande avvikelse eller avvikande beteende, polarisering;
6. Bekräftelse av stereotyper. (Cohen 2002, s. 226).

3.2 Erich Goode och Nachman Ben-Yehuda

Cohen refererar i tredje utgåvan av sin bok (2002) till bland annat Erich Goode och Nachman Ben-Yehuda, vilka har gjort teorin avsevärt mer hanterlig som ett ramverk. Goode och Ben-Yehuda är författare till boken *Moral Panics: The Social Construction of Deviance,* först publicerad 1994. Boken gjordes sedan om till en artikel samma år. Här följer en sammanställning av både artikeln (Goode & Ben-Yehuda 1994) och boken i andra upplagan (Goode & Ben-Yehuda 2009).

Moralpanik, sammanfattat, beskriver ett fenomen när en gemensam samhällelig oro pekar ut en person eller grupp av personer - en "folk devil", eller folkjävel - som orsaken till ett upplevt hot, men där oron inte är beständig över tid och oproportionerlig i förhållande till den faktiska skadan (Goode & Ben-Yehuda 2009). Med folkjävlar menar de "deviant stereotypes identifying the enemy, the source of the threat, selfish, evil wrongdoers who are responsible for the trouble" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 156) där de underminerar den moraliska ordningen och åsamkar skada i samhället (Goode & Ben-Yehuda 2009). "No folk evil, no moral panic" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 117). Goode och Ben-Yehuda (1994, 2009) beskriver hur Slovic, Layman, & Flynn (1991) har föreslagit att kategorisera oron kring kärnkraft som ett fall av moralpanik. Detta är framför allt baserat på diskrepansen mellan den enorma samhälleliga oron och den faktiska sannolikheten av skada (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 162). De skriver dock att "fear of nuclear energy is not a moral panic, of course – there is no folk devil and no sudden burst of concern" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 59), men att det belyser allmänhetens roll i skapandet av fientlighet mot ett fenomen. Mer ingående om vad fientlighet syftar på, diskuteras under 3.2.1.

Goode och Ben-Yehuda ger en översikt över moralpanikens sfärer eller aktörer: "(1) the general public; (2) the media; (3) social movement activity; and/or (4) political activity, such as speeches and laws proposed by legislators; and (5) law enforcement, mainly the police and the courts" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 49). De förklarar att kriminalisering och involveringen av rättsväsendet inte är ett krav för att klassificera en samhällelig oro som moralpanik, men att det är ett vanligt tecken (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). En moralpanik kräver dock utpekade avvikelser eller avvikande beteende - vilket de beskriver i likhet med Cohen, som "a violation of a society's or a group's norms or rules that calls forth censure, condemnation, or a punishment for the violator" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 110).

Goode och Ben-Yehuda noterar att det finns speciellt passande offer för moralpaniker: "in general, a suitable victim is usually an especially vulnerable segment of the population. Children make excellent suitable victims" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 30). Ett exempel på en moralpanik med barn som huvudoffer är "satanic ritual abuse and murder

in day care centers" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. X). Goode och Ben-Yehuda (2009) diskuterar även det faktum att många moralpaniker handlar om sex, och beskriver hur människor är upptagna med såväl sin egen, som andras, sexualitet, och alla regler och normer associerade till vad som anses normalt och onormalt i sexuell kontext (Goode & Ben-Yehuda 2009, ss. 18–19). De tar även upp ett antal exempel på moralpaniker som har sexuella teman, såsom homosexualitet, pedofili, och pornografi (Goode & Ben-Yehuda 2009).

3.2.1 Kriterier för moralpanik

Goode och Ben-Yehuda (2009, 1994) presenterar 5 kriterier för att definiera ett fenomen som moralpanik:

1. "Concern", det vill säga oro

"There must be a heightened level of concern over the behavior (or supposed behavior) of a certain group or category and the consequences that that behavior presumably causes for the rest of the society" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 156). Oron måste vara mätbar, eller manifest/påtaglig (Goode & Ben-Yehuda 1994). De använder också ord som "anxiety", det vill säga ångest eller ängslighet (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 37).

2. "Hostility", det vill säga fientlighet

"There must be an increased level of hostility toward the category of people seen as engaging in the threatening behavior" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 157). Det måste finnas en uppdelning mellan oss och dem, baserat på uppfattningen om skadliga beteenden och dess effekter i samhället (Goode & Ben-Yehuda 1994). Fientligheten kan ta sig uttryck genom explicit fientlighet - men även genom misstänklifiering eller profilering, däribland genom skapandet av stereotyper (Goode & Ben-Yehuda 2009).

3. "Consensus", det vill säga konsensus

"There must be a certain minimal measure of agreement in the society as a whole or in designated segments of the society that the threat is real, serious, and caused by the wrongdoing of group members and their behavior" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 157). Det måste finnas en viss enighet i samhället, men med insikten att moralpaniker kan

variera i storlek och även innefatta enskilda grupper, delar, segment, och kategorier av samhället (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Det moderna samhällets multikulturella egenskaper kan försvåra en "traditionell" moralpanik och betyda att det tar sig uttryck i mini-paniker (Goode & Ben-Yehuda 2009). Detta skiljer sig mot Cohens beskrivning av konsensuskriteriet. I den tredje utgåvan av *Folk Devils and Moral Panics* (2002) skriver han att "the majority of elite and influential groups, especially the mass media, should share this consensus" (Cohen 2002, s. XXVII). Det ger ett intryck av att för att en moralpanik skall anses uppfylla konsensuskriteriet, så måste majoriteten av det inflytelserika samhällsskiktet, och massmedia, vara eniga om att det upplevda hotet är reellt.

4. "Disproportionality", det vill säga oproportionalitet

"/.../ The concern is out of proportion to the nature of the threat, that it is, in fact, considerably greater than that which a sober empirical evaluation could support" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 158). Goode och Ben-Yehuda ger exempel på mätbar oproportionalitet:

1. Överdrivna effekter av hotet: när siffrorna bakom skadligheten av det upplevda hotet är starkt överdrivna (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

2. Fabricerade effekter: när siffrorna bakom det upplevda hotet är fabricerade och det inte finns belägg för att bedöma det som ett hot (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

3. Ryktesspridning om skada: när det sprids rykten angående ett upplevt hot, där ryktena är uppfunna, betrodda, men sällan uppbackade av statistik (Goode & Ben-Yehuda 2009).

4. Jämförbara företeelser: när ett upplevt hot får avsevärt mycket mer uppmärksamhet än ett annat hot, trots att det är likvärdigt eller mindre allvarligt (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009)

5. Förändring över tid: när uppmärksamheten mot ett upplevt hot ökar över tid, utan att hotets allvarlighet har ökat (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Oproportionalitetskriteriet är något omtvistat, men Goode och Ben-Yehuda menar att det är möjligt att jämföra empiriska effekter av ett hot med påståenden om hotets effekter - med försiktighet (Goode & Ben-Yehuda 2009). Frågan kvarstår: finns det situationer där en oro är rättfärdigad trots där skadan inte baseras på empirisk evidens, utan är reell på en moralisk grund? Goode och Ben-Yehuda presenterar i sin bok två sätt att se på sociala problem, vilka påverkar synen på huruvida man kan anse en reaktion som oproportionerligt eller ej - objektivism och konstruktionism (Goode och Ben-Yehuda 2009). Mycket kortfattat så syftar objektivism i det här fallet på synsättet att etiketten "socialt problem" baseras på en reell och skadlig situation, medan konstruktionism beskriver synsättet att etiketten "socialt problem" baseras på huruvida något har *definierats* som skadligt (Goode & Ben-Yehuda 2009). Det finns ett antal variationer av båda förhållningssätt, men de understryker två mycket generella synsätt på vad ett socialt problem är.

5. "Volatility", det vill säga flyktighet eller instabilitet

Moralpaniken bör vara aktiv under en begränsad period i tid, med en abrupt början och avslutning - men det utesluter inte att det finns historik eller strukturell bakgrund till moralpaniken, eller att den ligger latent under perioder (Goode & Ben-Yehuda 1994). Huvudpoängen är att moralpanik vanligtvis inte håller över en längre tidsperiod (Goode & Ben-Yehuda 2009).

3.3 Teoretiska reflektioner

3.3.1 Konsensuskriteriet

Det kan finnas en poäng i att grunda en hypotes om moralpanik i hur utbredd en oro är *över* och *bland* samhällsskikt. Dock, att majoriteten i det mest inflytelserika samhällsskiktet och massmedia måste dela åsikten om ett skadligt fenomen, är inte en självklar faktor i bedömningen av huruvida en oro kan klassificeras som moralpanik eller ej. Detta baseras på Goode och Ben-Yehudas redogörelse för en mer segmenterad form av moralpanik och uppfattningen om att det kan uppstå "mini-paniker", vilket är en användbar dimension av teorin (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Det överensstämmer väl med

hur mångfacetterade samhällen med stor spridning i åsikter och uppfattningar av olika samhällsfenomen, fungerar.

3.3.2 Oproportionalitetskriteriet

Angående det något kontroversiella oproportionalitetskriteriet, så kommer analysen i denna uppsats att göras ur ett konstruktionistiskt perspektiv (Goode & Ben-Yehuda 2009). Det kommer inte att göras några moraliska övervägande om ett hot faktiskt är reellt skadligt, utan intresset ligger i *framställningen* av vad som är rätt och fel, och på vilken basis det argumenteras - vilka belägg som presenteras. Om det inte presenteras någon form av bevisföring för att något är skadligt, angående bedömningen av proportionalitet, så är det inte uppsatsens syfte att undersöka huruvida det finns ett alternativt svar på varför något är skadligt på moraliska grunder.

4. Metod

4.1 Metodologiska övervägningar

Ahrne och Svensson (2015) använder termen *kvalitativa metoder* "som ett övergripande begrepp för alla typer av metoder som bygger på intervjuer, observationer eller analys av texter som inte direkt utformas för att analyseras kvantitativt med hjälp av statistiska metoder och verktyg." (Ahrne & Svensson 2015, s. 9). I denna uppsats används en kvalitativ analys, då uppsatsens studiematerial är text - och syftet att undersöka meningen och/eller budskapet bakom texten. Detta är i linje med hur Bryman (2008) beskriver en kvalitativ innehållsanalys som "a searching-out of underlying themes in the materials being analyzed /…/" (Bryman 2008, s. 392).

4.2 Datainsamling och urval

Underlaget för analysen är åsiktstexter som har publicerats i traditionella medier sedan 2017, då det var debutåret för drag-sagostunder i Sverige. Underlaget för analysen är åsiktstexter, då de är 1) publicerade i traditionella medier, vilket är den här uppsatsens fokus, och 2) de är tydligt åsiktsbärande, och således identifierbara som ställningstagande i frågan om drag-sagostunder. Traditionella medier brukar innefatta radio, TV och tidningar. Sökningen gjordes via "Retriever Research", eller Mediearkivet, som samlar media från redaktionella medier, radio samt TV från i huvudsak svenska källor.

<u>Sökningen på Retriever gjordes med följande villkor:</u>

1. Med ordkombinationerna:

a. "drag*" och "sagostund*"

b. "drag*" och "sagostund".

2. Texterna ska vara på svenska, exkl. finlandssvenska då den aktuella debatten förs i Sverige.
3. Tidsspannet är från och med 1:a januari 2017, till och med 31:e december 2023.
4. Publiceringssätt är på digitala plattformar för traditionell media, samt tryckt press, specificerat som respektive "Webb" och "Tryckt press" på Retriever.

Detta resulterade i, borträknat exakta kopior, 2890 träffar för "drag*" och "sagostund*", samt 1676 träffar för "drag*" och "sagostund".

Den därefter manuella sorteringen gjordes enligt följande kriterier:

1. Texterna ska uttrycka skribenternas åsikt. Exempel på texttyper är: krönika, ledare, insändare, debatt, opinion, kommentar, och replik.
2. Texterna ska framföra ett tydligt ställningstagande mot drag-sagostunderna, och ämnet ska vara i huvudsak om drag-sagostunder, eller centrera sagostunderna som huvudpoängen.

Vid fall av dubbletter laddades 2 exemplar ner för att jämföra och säkerställa att de är *fullständiga* dubbletter. Två av texterna som uppfyllde kriterierna var delvisa dubbletter, men med väsentliga skillnader i ordval och, även i viss mån, argument. Den texten, eller de texterna, har alltså fungerat som två olika texter. Materialet som har analyserats laddades ner via retriever. Ett antal texter var inte tillgängliga via Retrievers egen textvisning, men var öppet tillgängliga via originalsidan - originalsidan "printades" då och laddades ner. Ibland refererade vissa åsiktstexter till andra relevanta texter som inte dykt upp via Retriever. Då söktes de efter enskilt, och bedömdes utifrån urvalskriterierna.

Sammanlagt framkom 19 åsiktstexter som uppfyllde kriterierna för materialet.

4.3 Metodens tillförlitlighet

Bryman (2008) beskriver i sin bok hur reliabilitet och validitet, samt generaliserbarhet - som ofta är kvalitetskriterierna i forskning - inte alltid är tillämpbara i kvalitativ forskning. Extern validitet, till exempel, är associerat med generaliserbarhet (Bryman 2008), och är ofta ett problem för kvalitativ forskning, då materialet sällan framkommer av ett tillräckligt stort slumpmässigt urval för att med säkerhet kunna fastställa underlaget som representativt för en större population. Bryman (2008) beskriver alternativa kvalitetssäkringar för kvalitativ forskning, med begrepp som "trustworthiness" och "authenticity", det vill säga trovärdighet och autenticitet (Bryman 2008, s. 274). I arbetet för att öka kvaliteten av denna uppsats och dess trovärdighet, så användes Charmaz (2006) lista på frågor om hur man kan utvärdera en kvalitativ analys trovärdighet, som presenterat i Guest, MacQueen & Namey bok (2012). Sammanfattat behandlar frågorna materialets

representativitet och analysens pålitlighet, exempelvis: “are there strong logical links between the gathered data and your argument and analysis? Has your research provided enough evidence for your claims to allow the reader to form an independent assessment—and agree with your claims? (p.182)” (Guest at al. 2012, ss. 98–99), där p.182 är en referens till Charmaz 2006.

Då materialets omfång är relativt litet och urvalet ej slumpmässigt, är resultatet inte generaliserbart för motståndet mot drag-sagostunder i sin helhet. Dock, då samtliga texter som uppfyllde kriterierna för urvalet inkluderades i analysen, bedöms analysen vara representativ och trovärdig för åsiktstexter publicerade i traditionella medier som uttryckte motstånd mot drag-sagostunder. För att skapa en så representativ bild som möjligt av materialet i resultatet, och således öka analysens autenticitet och trovärdighet, gjordes kodningen systematiskt och induktivt. Detta bidrog också till att all relevant data behandlades som betydelsefull.

4.4 Etiska övervägande

I Vetenskapsrådets rapport *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* från 2002 presenterar de fyra huvudkrav: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Informationskravet handlar om att “forskaren skall informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte” (Vetenskapsrådet 2002, s. 7). Det ämnar att ge deltagarna en möjlighet att, med all relevant information tillhanda, kunna avgöra huruvida de vill delta i studien. Eftersom det material som används i analysen kommer från öppet tillgängliga texter, så är samtycke inte nödvändigt. Angående samtyckeskravet, så handlar det om att “deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan” (Vetenskapsrådet 2002, s. 9), men de skriver också att “i de fall där uppgifter om deltagarna tas från existerande myndighetsregister och information inte lämnats eller lämnats t.ex. via massmedia behöver samtycke ej efterfrågas” (Vetenskapsrådet 2002, s. 9). Konfidentialitetskravet handlar om att “uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem” (Vetenskapsrådet 2002, s. 12), men i och med att de personuppgifter som behandlas i analysen är angivna i samband med publicering av texterna i

öppet tillgängliga medier, är användningen av den informationen inte otillbörlig. Slutligen så handlar nyttjandekravet om att "uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål." (Vetenskapsrådet 2002, s. 14), men i och med att materialet som samlats in redan är offentligt tillgängligt, så är informationen redan i omlopp. Det finns således ingen risk att information som behandlas i denna analys inte redan är tillgänglig för allmänheten.

4.5 Tillämpad tematisk analys

Materialet har bearbetats enligt en tillämpad tematisk analys, som Guest et al. (2012) presenterar i sin bok *Applied Thematic Analysis.* Metoden fokuserar på att undersöka de implicita och explicita teman som framstår i datan, genom att länka teman och data genom koder (Guest et al. 2012). De summerar metoden som: "a rigorous, yet inductive, set of procedures designed to identify and examine themes from textual data in a way that is transparent and credible" (Guest et al. 2012, s. 15). De gör dock skillnad på processen som urskiljer teman och processen som skapar koder, och understryker att det är *empirin* (genom koder i texten) som bygger upp teman och förklaringsmodeller (Guest et al. 2012, s. 52).

De teman som har identifierats i analysens material framgick genom kodningsarbetet, där repetition spelade stor roll i att illustrera ett temas vikt och förekomst. Även de ämnen som inte var *direkt* kopplade till drag-sagostunder, men som ändå togs upp av flera skribenter, ansågs viktiga att koda. Mindre uppmärksamhet riktades mot lingvistik och textens uppbyggnad. Ämnen, teman och övergripande kodningskategorier har ofta samverkat i analysen. Ett ämne i texten kunde kodas som en del av en större övergripande kategori, vilket sedan figurerade som ett tema i analysen. Ett exempel på detta är beskrivningen av drag-sagostundernas publik som småbarn, som sedan ingick i en större kategori om barnens roll i argumenten mot drag-sagostunder, och centreringen av barnen i åsiktstexterna fick sedan figurera som ett tema i analysen.

4.5.1 Kodning

Kodning är ett vanligt verktyg i kvalitativa metoder. Rubin (2021) beskriver det som att "you are essentially highlighting, flagging, or otherwise identifying some set of text and associating it with some concept or theme /…/" (Rubin 2021, s. 186). För en pragmatisk vägledning har kodningsarbetet för denna analys informerats av Rubins (2021) föreslagna steg. I huvudsak delar hon upp processen i en första omgång med öppen och bred kodning, för att sedan sortera och gallra koderna, och slutligen en andra omgång där materialet kodas systematiskt med kodlistan som plockats fram (Rubin 2021).

Det finns olika sätt att skapa koder. De kan vara rent deskriptiva och induktivt formade efter data, eller deduktivt teoriinformerade (Rubin 2021). Denna analys kodningsarbete gjordes induktivt för att vikta materialet över teorin, då teorin kommer att figurera som en entitet i sig i analysen. Materialet informerade koderna, vilka informerade kategorierna, som informerade de teman som framkom. På så vis förankrades analysen i materialet, utan att i förväg genom teorin anta resultatet.

Med allt detta i åtanke, så har kodningsarbetet i analysen gjorts som följer:

1. En noggrann genomläsning av allt material.
2. Kodning omgång 1 gjordes med överstrykningspenna och parallell-anteckningar av återkommande teman, tangerande resonemang, och argument.
3. Omstrukturering av kodlista - till exempel en uppdelning av en kategori i underkategorier, splittring av en huvudkategori i två, eller sammanslagning av flera underkategorier.
4. Kodning omgång 2 gjordes baserat på den reviderade listan av koder från steg 3.
5. Insamling av illustrerande citat i kodboken.

4.5.2 Kodbok

Guest et al. (2012) förklarar att kodboken är en av de mest betydelsefulla komponenterna i en tematisk analys. Den systematiserar mening i en text, och skapas i takt med att kodningsarbetet görs (Guest et al. 2012). Kodboken är en lista av de koder som använts i analysen och deras respektive definitioner, ofta illustrerade med citat (Rubin 2021). För

denna specifika analys är kodboken uppdelad i en hierarki med två nivåer: dels i större övergripande kategorier, dels i mindre omfattande underkategorier. Denna uppdelning framkom organiskt genom kodningsarbetet. De mer övergripande kategorierna har i analysen behandlats som teman, i enlighet med tillämpad tematisk analytisk metod. Kodboken är tillgänglig att läsa som bilaga.

4.6 Personliga reflektioner

Datainsamlingen och kodningsarbetet gjordes utan större motgångar. Det var framför allt under insamlingsstadiet som vissa problem dök upp. Antalet träffar från sökningen på Retriever blev större än väntat med tillägget av en stjärna (*) efter ordet “sagostund” i sökningen. Det visade sig vara en givande ändring som genererade fler relevanta texter till materialet, men mängden texter som behövdes sorteras manuellt blev mycket större. Genomgången av materialet blev därmed oväntat tidskrävande, ovanpå jämförelser av eventuella dubbletter, och det finns en risk att någon åsiktstext missades. Det största problemet under kodningsarbetet var att särskilja ämnen som var direkt och indirekt kopplade till drag-sagostunder, från de ämnen som nämndes i samma artikel men som inte berörde sagostunderna. Då den tematiska analysen baserades framför allt på repetition - det vill säga om fler texter också behandlade samma tangerande ämne - eller om det var enskilda skribenters inlägg, blev det i slutändan relativt tydligt vilka tangerande teman som var återkommande. Kodningsarbetet, och urskiljandet av relevanta ämnen, baseras på en subjektiv läsning av texterna - men genom att systematiskt koda efter data, i fler än en omgång, gjordes ansträngningar för att parera den bristen.

5. Resultat och analys

Följande kapitel kommer först att behandla materialets egenskaper och sedan presentera resultatet av materialinsamlingen och de teman som framkommit. Slutligen analyseras materialet utifrån både teori och tidigare forskning. Texterna i analysen kommer att benämnas utifrån en numrering mellan 1–19, och är inkluderade i referenslistan.

5.1 Material

Totalt analyserades 19 åsiktstexter. I uppdelningen av texter över tid framgår en tydlig trend: nästan 75% av texterna publicerades enbart under 2023, och nästan 90% under 2022 och 2023 sammanlagt. Fördelningen av texter över publicerings-år presenteras i tabell 1.

Tabell 1: Fördelningen av texter över publiceringsår, i antal och procent. Notera att det inte framkommit någon åsiktstext som uppfyllde urvalskriterierna under rubrik 4.2, från 2017, 2018 eller 2021.

År:	Fördelning i antal (av 19 texter totalt):	Fördelning i procent (av 100%):
2023	14 st	Ca. 74%
2022	3 st	Ca. 16%
2020	1 st	Ca. 5%
2019	1 st	Ca. 5%

Skribenternas, per text, politiska tillhörigheter:

Av de skribenter som angett sin politiska tillhörighet, är Sverigedemokraterna och deras ungdomsförbund den största politiska tillhörigheten representerad, men är inte majoriteten av det totala antalet. Den näst största politiska gruppen som är representerad är konservativa utan närmare specifikation. Dessa är dock betydligt färre. Av de angivna politiska tillhörigheterna, är det endast högerpolitiska grupper som är representerade bland skribenterna. Fördelningen av angiven politisk tillhörighet, presenteras i tabell 2.

Tabell 2: Fördelningen av angiven politisk tillhörighet, i antal och procent.

Politisk tillhörighet:	Fördelning i antal (av 19 texter totalt):	Fördelning i procent (av 100%):
SD och SDU:	8 st	Ca. 42%
Konservativ:	2 st	Ca. 11%
KD:	1 st	Ca. 5%
Ej angivet:	8 st	Ca. 42%

5.2 Resultat

Nedan presenteras de teman som framkom av kodningen, för att ge en överblick över motståndarnas resonemang mot drag-sagostunder.

5.2.1 Centrering av barnen

En väldigt stor andel av skribenterna lade vikt vid sagostunds-publikens ålder, framför allt i betoningen av deras *unga* ålder, och med ordval som “småbarn”. Det var inte ovanligt att nämna det aktuella åldersspannet, exempelvis genom följande formulering från text 1: “Måste verkligen så små barn "väckas" för att redan i 3–6 årsåldern börja förstå vuxenvärldens alla sexuella variationer?” Flera av texterna pratade om *konsekvenserna* av barnens låga ålder - hur deras utveckling, mogenhet och kognitiva förmågor relaterar till deras möjligheter att engagera sig i sagostundernas innehåll om till exempel sexuella läggningar, identiteter och könsuttryck. Ett belysande exempel på viljan att låta barnen utvecklas i egen takt kommer från text 6, och beskriver hur HBTQ-frågor är viktiga, men är “nästan alltid vuxna komplexa frågor och har inget med barn att göra; de är inte mogna att förstå sexualitet och könsöverskridande koncept. /.../ Hur ofta måste det sägas: De är barn!”.

5.2.2 Förvirrande effekter

Ett vanligt argument mot sagostunderna är de negativa effekterna det får hos barnen - könskritiskt innehåll, information om sexuella läggningar, olika könsuttryck, och identiteter anses vara förvirrande. Skribenterna för text 10 - i ett svar på en tidigare skriven text som försvarat drag-sagostunderna - beskriver det som att: "det är för oss även anmärkningsvärt hur skribenterna (för texten skribenterna i text 10 svarar på) inte ser en korrelation mellan könskritiska sagostunder och förvirring för unga" och text 8 nämner anspelningar på sexuella läggningar som förvirrande för de små barnen: "det är inte rimligt att kommunen lägger skattepengar på att vuxna män skall göra anspelningar om sexuella läggningar som kan förvirra små barn. Vi anser att barn inte ska tvingas att tänka på vilken sexuell läggning eller identitet de har eller rättare sagt kommer att få".

5.2.3 Sexualitet

Flera gånger påpekar skribenterna hur sagostunderna introducerar vuxenvärldens sexualitet till barnen. Till exempel, text 16 betonar att "låt(a) barnen få förbli barn utan att i förtid blandas in i vuxenvärldens identitetskriser och sexualiserade uttryck". Det var vanligt att beskriva hur drag som underhållningsform ofta, om inte alltid, innefattar sexuella övertoner - med sexskämt och teman om just sexualitet. Många menade att dragartisternas utseende är vulgära och "översexualiserade tolkningar av kvinnor". Text 7 hävdar att dragartisterna från DQSH Sweden baserar sina karaktärer på sexualitet: "på Lady Busty och den Miss Shameless Winewhore Instagramsidor så blir det glasklart att karaktärernas livsluft är sex" (sic). Text 11 beskriver drag queens så här: "för den oinsatta kan sägas att en dragqueen vanligtvis är en man utklädd till kvinna, ofta med kraftigt överdrivna kvinnliga attribut som många gånger också anspelar på det sexuella". Text 12 beskriver drag som "vuxna män klär ut sig till överdrivna och ofta översexualiserade tolkningar av kvinnor i syfte att underhålla och i vissa fall provocera". Text 14 argumenterar för att som håller i drag-sagostunder är "/…/ vuxna män som med klädval och titlar anspelar på sex".

En stor del av texterna upprepade hur sagostunderna innehöll "anspelningar på sex", till exempel text 9: "det (är) problematiskt att en kommun genom skattefinansiering erbjuder föräldrar att sätta sina barn i sammanhang där det anspelas på sex". Även text 14 tar upp hur dragartisterna från dragsagostunder anspelar på sex och/eller sexualitet: "vi

Sverigedemokrater menar att för barnen främmande mäns anspelning på sexualitet inför tvååringar är motbjudande". Få förklarade *vad* det var som anspelade på sex. Det vanligaste var att kommentera på namnen som artisterna från DQSH Sweden använder - "Lady Busty" och "Miss Shameless". Text 1 beskriver ett hypotetiskt scenario där barnen som deltagit vid sagostunderna frågar: "'Vad hette sagotanten?' Jo de heter bland annat följande; Lady Busty, Miss Shameless, Thunderpussy och Miss Shameless Winehore....". Som tidigare nämnt använder dragartisten endast namnet "Miss Shameless" i sammanhang där hon framträder framför barn (Lindgren 2023).

Återkommande var att understryka hur det är uppenbart fel att sexualisera barn, att i umgänge med barn anspela på sex, eller utsätta barn för material med "sexuella övertoner". Exempel beskrivningar av "sexualiseringen av barn", är från text som 12 beskriver hur "det är skrämmande få som har reagerat på detta uppenbara försök till att normalisera sexualisering och indoktrinering av barn". Text 6 förklarar hur "det är fel att sexualisera barn - oavsett från vilket håll det än kommer".

5.2.4 Skattepengar

Att kommuner använder skattepengar för att finansiera drag-sagostunder ansågs av en betydande mängd av skribenterna som olämpligt, "inte rimligt", "odemokratiskt", och "problematiskt". Vissa menade att problematiken ligger i att skattepengarna går åt könskritisk verksamhet och "propagandan från HBTQ". Text 14 menade att "inte en skattekrona ska gå till att förstöra trygga stunder för våra barn", och text 9 ansåg att det "är det problematiskt att en kommun genom skattefinansiering erbjuder föräldrar att sätta sina barn i sammanhang där det anspelas på sex". I diskussionen om det politiska konceptet "en armlängds avstånd" från kulturen, står det i text 12 att en "armlängds avstånd blir än mer problematiskt när det är skattebetalarnas pengar som finansierar denna typ av 'kultur'".

5.2.5 Ideologisk agenda

För flera skribenter var det uppseendeväckande att sagostunderna behandlade teman om könsöverskridande identiteter. Text 4, till exempel, reagerade på sagostundernas budskap om könsöverskridande identiteter: "det för med sig konsekvenser när de får komma till

Karlskoga bibliotek och propagera för sina sexuella åsikter till små barn. Läsa om pojkar som har snippa och om könslöshet. Är detta inte falsk marknadsföring och är emot den norm som ff gäller att det finns två kön? Flicka är flicka och pojke är pojke. VI ÄR INTE KÖNSLÖSA!" (sic), och underströk absurditeten i att frångå en historisk tvåkönsnorm, och påstå att man kan välja vilket kön man tillhör. Text 13 beskriver vetenskapens syn på att det endast finns två kön, och att påstå något annat vore ideologiskt grundat: "/…/ kromosomerna på en man är XY och en kvinna XX. Det är vetenskapliga fakta. Vidare säger vetenskapen att det finns väldigt stora skillnader mellan könen, framförallt i hjärnan." och att det vore ett misstag för samhället att fastställa rätten till könsbyte som en mänsklig rättighet. Text 10 är tydlig med vad sagostunderna har för syfte, och bemöter en debattartikel i försvar för sagostunderna: "skribenterna säger sig vilja jobba emot destruktiva könsnormer genom att utsätta barn för indoktrinering vars syfte är att främja idén om att biologiska skiljaktigheter mellan könen inte finns, en helt absurd tanke som saknar vetenskapligt stöd".

Flera, om inte majoriteten, betonade någon form av agenda eller propaganda bakom sagostundernas innehåll som vill påverka, politisera, indoktrinera, mata eller influera barnen. Vilka som ansågs ligga bakom detta inflytande varierade, till exempel: "HBTQ", "PK-etablissemanget", "vänsterliberal agenda", "vänsterradikal agenda", "vuxen agenda" - medan vissa enbart syftade till att "detta är material med en tydlig agenda". I frågan om *vad* det är som skall inflyta, substansen i vad som ska påverka barnen, inkluderades "normbrytning", "askungen blir kär i en flicka", "sexuella läggningar beskrivs i detalj", "påverka barnens normer i framtiden", "de ska vänjas vid 'mångfald', vid det som är 'annorlunda'". Text 13 beskriver hur "det är nämligen självklart så att den vänsterliberala agenda som dominerar kulturetablissemanget vill påverka tvååringar. /…/ Varför utsätter man små barn för dessa vuxnas vänsterradikala idéer? Svaret är: för att man, medvetet eller omedvetet, vill påverka barnens normer i framtiden". Text 19 menar att sagostunderna vill att barnen "ska vänjas vid "mångfald", vid det som är "annorlunda" /.../ Åter vuxenagenda. Barnen är inte där för att bli indoktrinerade". Text 7 nämner huvudorganisationen Drag Story Hour från USA, och förklarar hur deras uttalade syfte bakom sagostunderna innebär att det finns "/…/en tydlig agenda bakom detta". Text 12 beskriver

hur långt "PK-etablissemanget är villiga att gå /…/ i sin jakt på normbrytning och indoktrinering", och att det är skrämmande.

5.2.6 Tangerande psykisk ohälsa

Delar av texterna innehåller teman som inte är uppenbart eller tydligt relaterade till drag-sagostunder, men som indirekt relaterar till dem och är kontextualiserade i ljuset av resonemangen kring drag-sagostunderna. Flera skribenter diskuterade psykisk ohälsa bland unga - både hur det ökar generellt i samhället, och även konsekvenserna av att i ung ålder ifrågasätta sin könsidentitet och motta både könskorrigerande behandling och eventuell ånger efteråt. Text 16 beskriver hur "det finns många exempel på ungdomar runt om i världen som istället för att få hjälp att hantera sin psykiska ohälsa och identitetskris tidigt fick börja med hormonbehandling (som har många biverkningar och hälsofaror) och genomgick sk könskorrigerande kirurgi som senare mått väldigt dåligt och insett att de gjort ett misstag. Det blir ju som könsstympa människor som är för unga för att kunna fatta sina egna stora beslut i livet!" Text 15 beskriver sagostundernas konsekvenser som direkt farliga: "om man släpper taget om godhetssignaleringen för en stund inser man ganska snart att denna typ av material och evenemang inom skattefinansierad verksamhet för barn faktiskt är opassande. Ja, rentav farligt för barn eftersom man vilseleder dem om kropp och identitet vilket kan bidra till förödande konsekvenser för deras liv och hälsa". Text 18 betonade problemet med att "vi trots barns ökade psykiska ohälsa och trots all barnpsykologisk kunskap och forskning intrigerar i aningslösa barns normala utveckling i så tidig ålder", i förhållande till drag-sagostunderna.

5.3 Analys

Samtliga texter i materialet delar ett tema: en oro för barn som deltar i drag-sagostunder. De tar upp frågor som: vad det får för konsekvenser för barnen och hur de växer upp? Vad är det för innehåll de blir exponerade för? Nästan alla skribenter utgår från att barnen är för unga för att interagera med drag-sagostunderna och därmed utsätter de barnen för risker - eller till och med åsamkar reell skada. Denna påtagliga oro för barnen, där förövaren är sagostunderna, liknar den som beskrivs av Goode och Ben-Yehuda i första kriteriet för moralpanik (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Det är en påtaglig ångest över konsekvenserna av deltagande i drag-sagostunderna, inte bara för de enskilda barnen utan

även ur ett samhälleligt perspektiv - för barnen som befolkningsgrupp. Barnen porträtteras som särskilt sårbara, med fokus på deras ålder, deras (o)mognad eller fas i den psykologiska utvecklingen, och framställningen av hur en normal utveckling ser ut. Flera skribenter skriver uttryckligen att de vill låta barnen få vara barn, till skillnad från vad sagostunderna gör. Goode och Ben-Yehuda (2009) skriver att barn och äldre, på grund av deras sårbarhet, är exempel på passade offer för ett upplevt hot, samt att barn har varit huvudoffer i tidigare moralpaniker, till exempel "satanic ritual abuse and murder in day care centers" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. X). Även i Shentons (2023) material framlades argument att barnen är för unga för att ta del av de HBTQ+-relaterade koncept som är vanligt under drag-sagostunderna och i övrigt ger en inblick i "the construction of childhood" i förhållande till drag, som innefattar betoning av barnens oskuldsfullhet och behov av att skyddas (Shenton 2023). I åsiktstexterna finns det tecken på att motståndet mot drag-sagostunder grundas i just den uppfattade sårbarheten hos barn. De är för unga för att samspela med sexuellt betingade ämnen (vad som anses vara sexuellt i detta fall diskuteras senare i analysen) och HBTQ+-relaterade koncept på ett betydelsefullt sätt. Detta betyder att vuxna måste reagera - barnen kan inte själva avgöra vad som är opassande, olämpligt eller farligt för dem. Denna oro för barnen leder till grunden för nästan alla teman i argumenten mot drag-sagostunder: effekterna på barnen, det sexuella, och indoktrineringen.

Effekterna av sagostunderna hos de individuella barnen beskrivs som en generell förvirring kring deras identitet, könsförvirring mer specifikt (vars långt gångna konsekvens är könskorrigerande behandling med risk för ånger), samt psykisk ohälsa. Oron över könsförvirrande effekter beskrivs även i Chabot och Helkenbergs analys (Chabot & Helkenberg 2022). Flera skribenter drar slutsatsen att könsförvirring skulle kunna leda till reell fara för barnens hälsa, men framför allt *en* skribent betonar hur det är en del i en större skadlig trend där barn ifrågasätter sin identitet, agerar drastiskt på det och i slutändan ångrar sig när "skadan" redan är skedd - könskorrigerande kirurgi liknas till slut vid könsstympning. Relaterat till det så beskrivs den samhällsvida ökningen av psykiska ohälsa bland barn och unga, inte bara som ett reellt problem, utan även kopplat till den norm- och könskritiska informationen som anses spridas under drag-sagostunderna. Dessa effekter - förvirring, könsförvirring, och psykisk ohälsa - presenteras som logiska följder

av sagostundernas innehåll och karaktär. Ungdomars ökande psykiska ohälsa i Sverige, samt anekdoterna om personer som genomgått könskorrigerande operationer och sedan ångrat sig, tas upp som belägg för de slutsatserna. De beskriver vad som *kan* hända, vad som har hänt i individuella fall. Däremot saknas statistik, eller mer konkreta belägg, för huruvida det finns en etablerad korrelation mellan könskritisk information och barns ohälsa senare i utvecklingen, hur många som ångrar sig efter en könsbekräftande operation, skadas av könsförvirring - eller "könsförvirras" från första början. Detta liknar Goode och Ben-Yehudas exempel på vad en oproportionerlig reaktion på ett upplevt hot är - i kontexten av en moralpanik - såsom starkt överdrivna effekter av ett hot och ryktesspridning om skada (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Även i resonemangen kring sexuella teman under drag-sagostunderna saknas belägg för konkreta och mätbara skador hos deltagande barn. Skribenterna beskrev frekvent hur dragartisterna "anspelade på sex" under sina sagostunder - följt av ett fastställande att det är *uppenbart* fel att anspela på sex framför barn och i allmänhet kombinera barn och sexuella teman. Sexualitet är något vuxna ägnar sig åt, inte barn. Vissa skribenter såg drag-sagostunder som del i en process att normalisera sexualisering av barn - och att det är en skrämmande utveckling - attityden liknar den som presenteras i Cohens bok: "no decent person can stand for this sort of thing" (Cohen 2002, s. 78). Vad det är som anspelar på sex, eller vad som sexualiserar barnen, är dock sparsamt förklarat. Det vanligaste exemplet på hur drag-sagostunderna innefattar sexuella teman var det engelska ordet för "bystig" i namnet Lady Busty, engelska ordet för "vinhora" i namnet för Miss Shameless Winewhore, och dragartisternas utstyrsel. Även i Davis & Kettreys (2021), Chabot & Helkenbergs (2022), och Shentons (2023) studier nämns sexualiserande av barn, sexualitet eller sexuellt våld genom beskrivningar av dragartister som "child molesters", "pedophiles", "groomers, "child abusers", "sex workers", och tyder på en rädsla för att barnen som deltar i sagostunderna kommer i kontakt med farliga personer med sexuellt uppsåt (Davis & Kettrey 2021, ss. 33–34; (Chabot & Helkenberg 2022, s. 3; Shenton 2023, ss. 42–43). Shentons material tar till och med upp "sexualisering" direkt, som ett problem i förhållandet mellan dragartisteri och barn (Shenton 2023, s. 43).

Som tidigare nämnts har Goode och Ben-Yehuda presenterat ett antal kriterier för hur man bedömer reaktioner på ett upplevt hot som oproportionellt. Det inkluderar bland annat fabricering och ryktesspridning – vilket beskriver när det saknas belägg för att klassificera något som skadligt, och när rykten sprids om att något är skadligt (ofta utan belägg eller statistik) (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Att sagostunderna aktivt sexualiserar barn presenteras det inga konkreta belägg för, och kan således ses som en form av ryktesspridning, eller ren fabricering av effekter. I ljuset av allt detta, framstår skribenternas avsaknad av statistik och/eller belägg för att drag-sagostundernas påstådda anspelningar på sex är skadliga, som ett argument för att det uppfyller kriteriet om oproportionalitet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Goode och Ben-Yehuda (2009) diskuterar hur flera tidigare moralpaniker har relaterat till sexualitet. De beskriver hur det kan bero på sexualitetens unika status som något strikt och normdrivet, med tydliga regler för vad som är rätt och fel, normalt och onormalt (Goode & Ben-Yehuda 2009). I texterna framgår det att flera skribenter engagerar sig i vad som hade kunnat klassificeras som stereotypisering och misstänklifiering av drag-sagostunderna. På grund av synen på drag som något med ofrånkomliga sexuella konnotationer, antingen direkt kopplat till deras utstyrsel som översexuella, vulgära nidbilder av kvinnor, eller deras namn, anses dragartister vara olämpliga att hålla i underhållning för barn. Goode och Ben-Yehuda beskriver hur stereotypisering som leder till en generell fördömelse av en grupp eller företeelse, är ett attribut av fientlighet, och ett kriterium för moralpanik (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Även tillskrivningen av propaganda och indoktrineringsintresse kan anses vara stereotypiserande. Skribenter beskriver hur "PK-etablissemanget" eller den "vänsterradikal agenda(n)" vill indoktrinera och otillbörligt influera barnen. Influensen presenteras som en uppsåtligt ideologisk kraft som vill nå barnen i ung ålder, för eget syfte. Också i Davis och Kettreys (2021) material ansågs drag-sagostunderna innefatta indoktrinering med en agenda bakom (Davis & Kettrey 2021), precis som Shenton (2023). Även Chabot och Helkenberg (2022) beskriver hur "they (det vill säga barnen) are, as one challenger wrote, not 'ready emotionally or mentally to navigate the ideologies and personal lifestyle choices that these adults will be promoting and presenting'" (Chabot & Helkenberg 2022,

s. 5). I den här uppsatsens material beskrivs hur olika grupper av personer vill påverka barnen av olika skäl, och att det är inneboende problematiskt att den påverkan är ideologiskt rotad. Den "indoktrinering" och uppsåt som tillskrivs drag-sagostunderna framställs som samhällsvidrig och omoralisk, och är en form av profilering som i vissa fall kan bli ganska hätsk: "VI ÄR INTE KÖNSLÖSA!" (från text 4) - och således anses vara en form av fientlighet mot drag-sagostunderna (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Som fastställt, så beskriver flera skribenter hur det finns en agenda, propaganda och ett indoktrinerande syfte bakom drag-sagostunderna, och i de fall man nämner något specifikt syfte handlar det om ett skifte i synen på kön, genus och könsidentitet. Det är framför allt angående uppluckrandet av könsnormer, tvåkönsnormen och cisnormen, samt skapandet av möjligheten av att välja kön själv, som anses oroande. Det är svårt att avgöra vad som räknas som belägg bakom ett påstående att något skulle vara skadligt i diskussionen om normer, men de skribenter som bidrar med vad de framställer är belägg, använder argument att det är ovetenskapligt. Det anses självklart att kvinnor har XX-kromosomer och män XY, och att det endast finns två kön som är biologiskt bestämda - och därmed är det fel att hävda att det finns fler än två kön, eller att man själv kan välja vilket kön man tillhör. Vad konsekvenserna av förändringen kring könsnormer blir, är otydligt. Det presenteras ingen statistik eller belägg för hur den påstådda agendan påverkar barnen negativt - utöver de argument som framförs under "Förvirrande effekter" och "Tangerande psykisk ohälsa". Det skulle alltså platsa in under Goode och Ben-Yehudas kriterium av oproportionalitet, både genom överdrift av effekter (till exempel könsförvirringen) och fabricerade effekter (till exempel konsekvenserna av normskifte) (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

Skattefinansieringen av sagostunderna beskrivs av flertalet skribenter som problematiskt och odemokratiskt. Det är inte alla skribenter som förklarar varför, men de som gör det väljer att betona hur pengar förvärvade av samhällsmedborgare går till att finansiera skadliga evenemang för barnen, och ses som en form av offentligt stöd från kommuner. Vissa av skribenterna anser att det är föräldrarnas eget val att "utsätta" barnen för sagostunderna, men att det inte ska hållas i offentlig regi. Detta uttrycker ett önskat inflytande över vad barnen får för underhållning och information på skattebetalarnas bekostnad. Även i

Davis och Kettreys (2021) material framlades liknande argument - huruvida det är passande att finansiera drag-sagostunder med skattepengar, men inte andra evenemang som har annorlunda syften och intressen (Davis & Kettrey 2021). Goode och Ben-Yehudas (2009) inkluderar politisk aktivitet i deras sammanfattning av moralpanikens aktörer och/eller sfärer, vilket innefattar "/…/ speeches and laws proposed by legislators" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 49). Kriminalisering av beteenden är ett av moralpanikens klassiska attribut, och även om det inte är ett krav för att anse en samhällelig oro som just moralpanik, så är det ett väldigt vanligt och tydligt tecken på att samhället anser avvikelsen och/eller de avvikande beteendena som allvarliga nog att formaliserat fördöma det (Goode & Ben-Yehuda 2009). Politikers, och privatpersoners, motstånd mot att skattepengar läggs på sagostunderna är inte en kriminalisering av ett beteende eller fenomen - däremot är det möjligt att se kriminalisering som den yttersta änden på en större skala av politisk mobilisering *mot* ett fenomen. Politikers motstånd mot skattefinansiering av drag-sagostunder skulle således kunna vara en del av en sådan utveckling - en mildare variant av politisk mobilisering för att hindra sagostunderna från att hållas, åtminstone offentligt sanktionerade.

6. Diskussion

Följande kapitel kommer att sammanfatta analysen, för att sedan undersöka fler aspekter av moralpanik i förhållande till drag-sagostunder som ej har direkt koppling till materialet - mer specifikt konsensus-kriteriet, flyktighets- eller instabilitets-kriteriet samt sagostundernas roll som folkjävlar.

6.1 Sammanfattning

Sammantaget framgår det att alla skribenter delar en oro för barnen och vilka konsekvenser deltagandet i en drag-sagostund får för dem, vilket är i enlighet med det första kriteriet i Goode och Ben-Yehudas lista av kriterier för moralpanik - det vill säga en oro (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Denna oro ligger till grund för nästintill samtliga argument mot drag-sagostunder. Text 14 exemplifierar oron väl: ”med all rätt ifrågasätter ett stort antal föräldrar att sagoläsning för tvååringar görs av vuxna män som med klädval och titlar an spelar på sex. Låt barn få vara barn!”

Skribenterna lade vikt vid barnens unga ålder och omognad för att förklara hur drag-sagostunderna utgjorde en fara för barnen. Flera av skribenterna visade en specificerad oro kring könsförvirrande effekter och psykisk ohälsa hos barnen, som en direkt eller indirekt effekt av drag-sagostunderna, utan att visa på statistik eller gedigna belägg för att effekterna är reella eller skadliga. Detta är i enlighet med Goode och Ben-Yehudas fjärde kriterium för en moralpanik, oproportionalitet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Vidare tog flertalet skribenter upp hur sagostunderna anspelar på sex och/eller sexualiserar barnen som deltar. *Vad* som sexualiserade barnen var inte tydligt, inte heller vad för skador som åsamkas på grund av anspelningar på sex (exempelvis genom namnet “Lady Busty”, översatt till fröken bystig) - vilket återigen indikerar att reaktionen är oproportionerlig, i enlighet med Goode och Ben-Yehudas fjärde kriterium (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Drag-artisteri framställdes av flera skribenter som inneboende sexuellt och gör dragartister olämpliga att hålla i underhållning för barn - vilket är en form av stereotypisering och profilering, och således indikation på en uppfyllnad av kriterium två, det vill säga fientlighet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Liknande profilering görs av flertalet skribenter när de tillskriver en agenda bakom sagostunderna - exempelvis PK-

etablissemanget och vänsterradikala anses ligga bakom en form av aktiv indoktrinering - vilket också skulle vara ett tecken på uppfyllnad av kriterium nummer två, fientlighet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Många skribenter beskriver en oro över uppluckring av vissa normstrukturer, såsom tvåkönsnormen, utan att ge belägg för varför det skulle vara en oönskvärd förändring - vilket är ett tecken på oproportionalitet, i enlighet med kriterium nummer fyra (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Slutligen, motståndet mot att låta dragsagostunder finansieras av skattemedel kan vara ett tecken på en politisk mobilisering mot ett upplevt skadligt fenomen, vilket liknar - men är inte en direkt motsvarighet till - kriminalisering, som är ett vanligt tecken på moralpanik (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).

6.2 Konsensuskriteriet

Det är inte möjligt att endast utifrån analysens material dra slutsatser om hur utbrett motståndet mot drag-sagostunder är i samhället. Urvalet är varken slumpmässigt, eller tillräckligt stort, för att göra bredare generaliseringar. Däremot finns det indikationer på att det finns en viss spridning av motståndet i grupper i samhället – och därmed delvis uppnås konsensuskriteriet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Som tidigare nämnt i teorikapitlet så finns det olika konceptualiseringar av hur konsensus i en moralpanik definieras. Goode och Ben-Yehudas grunddefinition av konsensuskriteriet lyder: “there must be a certain minimal measure of agreement in the society as a whole or in designated segments of the society that the threat is real, serious, and caused by the wrongdoing of group members and their behavior” (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 157), men de har också öppnat för idén att spridningen av en moralpanik kan ske i segment, grupper, eller fickor av samhället - som mini-paniker (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). I och med att såväl politiker som privatpersoner har öppet uttalat sig i analysens material, både under personnamn och pseudonymer, vissa med angiven politisk tillhörighet och/eller medlemskap - så finns det ett betydande engagemang i motståndet mot drag-sagostunder. Detta skulle kunna indikera att det finns grupper i samhället som delar oron. Även om det inte är möjligt att avgöra om kriteriet för konsensus är fullständigt uppfyllt - det skulle i så fall krävas en större åsiktsundersökning i bredare sammanhang och populationer - så finns det indikationer på att det finns en tillräcklig utbreddhet för att åtminstone *delvis* uppfylla konsensuskriteriet.

6.3 Flyktighets- eller instabilitets-kriteriet

Det sista av de fem kriterierna för att definiera något som en moralpanik är "volatility" - på svenska ungefärligt översatt till flyktighet eller instabilitet. I tidslinjen för åsiktstexterna finns en tydlig trend; drag-sagostunder har funnits i Sverige sedan i alla fall 2017, men i det analyserade materialet blossar inte debatten upp förrän 2022–2023, det vill säga 5 år efter att drag-sagostunder började hållas i Sverige. På grund av att materialet är begränsat till åsiktstexter publicerade i redaktionella text-medier, så går det inte att generalisera tidslinjen till hur debatten i stort har sett ut - och eftersom debatten ännu fortgår, går det inte att avgöra om, när och hur debatten avtar. Med det sagt, så kan tidslinjen *indikera* att debatten började abrupt, vilket är ett tecken på att flyktighets- eller instabilitets-kriteriet delvis uppfylls.

6.4 Sagostunderna som folkjävlar

Analysen har behandlat teman, och argument, som både berör drag-sagostundernas innehåll och utövare. Dragartisternas egenskaper (såsom utstyrsel och namn), tillsammans med budskapen och ämnena som anses närvarande under sagostunderna, tillsammans med bilden av normbrytande ideologier, framställs som skadliga för barnen och även i viss mån underminerar normativa ordningen i samhället. Frågan är - kan man ha en moralpanik utan folkjävlar? En klassisk moralpanik markerar individer, eller personer, som just folkjävlar. De är en grupp som anses bära skulden för de skador och hot som upplevs av allmänheten - de är roten till det onda (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Även om drag-sagostunderna inte är en grupp personer som utpekats som hot, så finns det tecken på att drag-sagostunder ses som en skadlig entitet. Sagostunden, innehållet, och dragartisterna hotar gemensamt barnen och den samhälleliga ordningen. Drag-sagostunderna *fungerar* som en folkjävel i sig. Goode och Ben-Yehuda beskriver, som presenterat i teorikapitlet, ett fall som har argumenterats för att vara en moralpanik utan en person bakom hotet – kärnkraft och dess risk för förorening:

"While not a moral panic according to the criteria of volatility and the evil doings of "folk devils," the fear of nuclear contamination qualifies as a moral panic, or so say some experts (Slovic et al 1991:7, 11), according to one specific criterion— the disjunction between the likelihood of harm (which is supposedly extremely small) and public

fear of and concern with that threat (which is enormous)" (Goode & Ben-Yehuda 1994, s. 162). Goode och Ben-Yehuda är dock tydliga i sin bok att det inte är en moralpanik i sig - då det saknar både folkjävel och plötslighet i oron (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 59). I fallet av drag-sagostunder, vore det omöjligt att hävda att storleksskillnaden mellan oro och påstådd sannolik skada är lika drastisk som den angående kärnkraft. Men - om ett fenomen med flera aspekter (inklusive personer) beskrivs och behandlas som en skadlig entitet, så kan det vara ett tecken på att de olika attributen av fenomenet integreras till att fungera som en folkjävel i sig. Goode och Ben-Yehuda skriver: "no folk evil, no moral panic" (Goode & Ben-Yehuda 2009, s. 117), och i detta fall framställs sagostunderna, i sig, som folk-ondskan.

7. Slutsats och vidare forskning

Skulle motståndet mot drag-sagostunder i Sverige kunna klassificeras som en moralpanik? Sammantaget har motståndet mot drag-sagostunder, som uttryckt i traditionella textmedier, många attribut av moralpanik. Om man accepterar premissen att drag-sagostunderna fungerar som en folkjävel i sig, och att det ännu inte är möjligt att dra en slutsats om debattens varaktighet, så finns det goda belägg för att anse att det är en form av moralpanik:

1. *Oron* över barnens hälsa och välfärd i förhållande till drag-sagostunderna är påtaglig (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).
2. Sagostunderna utmålas som hot och *profileras* som skadliga och *tillskrivs* en agenda. Dragartisterna *stereotypiseras* som inneboende sexuella och olämpliga att hålla i sagostunder för barn. Detta är en form av fientlighet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).
3. Motståndet är *utbrett nog* för att ta plats i media och politiska diskussioner, och kan således anses uppnå ett visst mått av konsensus (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).
4. De skador som drag-sagostunderna påstås åsamka backas inte upp av statistik och pekar på en oproportionerlig reaktion (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009).
5. Slutligen - debatten blossade upp flera år efter att fenomenet startades i Sverige, vilket är ett tecken på att debatten började abrupt, och således kan debatten anses delvis uppfylla flyktighets- eller instabilitets-kriteriet (Goode & Ben-Yehuda 1994, 2009). Det går dock inte att fastställa när och hur debatten avslutas.

7.1 Vidare forskning

Angående vidare forskning om drag-sagostunderna, så finns det flera ingångsvinklar som kan vara intressanta att fortsätta undersöka. Det vore intressant att göra en tematisk analys, som den som utförts i denna uppsats, av förespråkarnas argument och åsikter. En sådan analys - av såväl motståndare som förespråkare av drag-sagostunder - hade också kunnat göras på material från sociala medier, och det vore intressant att jämföra det resultatet med resultatet från denna uppsats. En större demografisk studie om svenska medborgares attityder gentemot drag-sagostunder, genom ett slumpmässigt urval för att öka

generaliserbarheten av resultatet, vore också intressant. Det kan finnas en poäng i att undersöka skillnader i ordval mellan motståndare och förespråkare ur ett mer kvantitativt perspektiv - eventuellt baserat på en analys av ordfrekvens och "co-occurrence network analysis", för att mer formaliserat kartlägga hur argument för/emot, och beskrivningar av, drag-sagostunder skiljer sig åt. Det vore spännande att dra inspiration från Lagermans (2024) studie och undersöka hur svenska medier har behandlat debatten om drag-sagostunder - hur framställs debatten, i förhållande till homonationalism och betoningen av svenska progressiva värden? Det vore även intressant att utföra en tematisk jämförande studie mellan de amerikanska och svenska diskurserna om drag-sagostunder, och se om det finns likheter och skillnader mellan de två, i såväl innehåll som tidslinje.

Denna uppsats har använt teorin om moralpanik för att kontextualisera motståndet mot drag-sagostunder, men det finns fler teoretiska perspektiv som kan bidra till en djupare förståelse för fenomenet. Drag-sagostunder har onekligen en koppling till HBTQ+, både genom drag-kulturen och innehållet i sagostunderna. Med detta i åtanke vore det intressant att ställa debatten om drag-sagostunderna i relation till mer renodlade queer-teoretiska perspektiv. Frågor som hade kunnat undersökas är: finns det insikter att dra av från queer teoribildning och dess relation till historiska och samtida HBTQ+-frågor, i förhållande till motståndet mot drag-sagostunderna? Kan man använda sig av begrepp som heteronormativitet och cisnormativitet för att skapa en mer nyanserad bild av debattens kontext och innehåll? Debatten om drag-sagostunder är långt ifrån färdigstuderad, och det finns viktiga perspektiv kvar att utforska för att mätta förståelsen för fenomenet. Mer allmänt finns det en stor brist i forskning om dragkultur i Sverige, både i förhållande till sagostunder och inte. I studier av med drag-kultur och -artisteri, som den som behandlats i denna uppsats, hade det varit hjälpsamt med en djupare förståelse för drag-artisteriets historia i Sverige.

Referenslista

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I Ahrne, G., & Svensson, P. (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Barabash, M. (2022). Rädsla för dragqueens är blott moralpanik. *Östgöta Correspondenten*. 20 december. https://corren.se/ledare/artikel/radsla-for-dragqueens-ar-blott-moralpanik/j8wg24mj (Hämtad 2024-05-6).

Becker, H. S. (1963). *Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance.* New York: Free Press

Best, J. (1990). *Threatened Children: Rhetoric and Concern About Child-Victims*. Chicago: University of Chicago Press.

Björkman, F. (2023). SD-politikerns utspel mot dragqueenartisten: Hör inte hemma i Sverige. *Aftonbladet*. 26 november. https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zEoKdb/sd-politikerns-utspel-mot-dragqueenartisten-hor-inte-hemma-i-sverige (Hämtad 2024-05-13)

Björkman, M. (2024). Västeråsare dödshotade sagoläsande dragqueen. *Vestmanlands Läns Tidning*. 10 april. https://www.vlt.se/2024-04-10/vasterasare-dodshotade-sagolasande-dragqueen/ (Hämtad 2024-05-13)

Bland Drakar och Drag Queens (2024). *Hem*. https://blanddrakarochdragqueens.se/ (Hämtad 2024-05-12)

Bryman, Alan (2004) *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press.

Burga, S. (2023). Tennessee Passed the Nation's First Law Limiting Drag Shows. Here's the Status of Anti-Drag Bills Across the U.S. *Time*. 5 mars. https://time.com/6260421/tennessee-limiting-drag-shows-status-of-anti-drag-bills-u-s/ (Hämtad 2024-05-14)

Chabot, R. & Helkenberg, D. (2022). The discourse of drag queen story time challengers and supporters: A case study from the Okanagan Regional Library. *Proceedings of the Annual Conference of CAIS Actes Du congrès Annuel De l'ACSI*. https://doi.org/10.29173/cais1253 (Hämtad 2024-03-19)

Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. Thousand Oaks: Sage.

Cohen, S. (2002). *Folk Devils and Moral Panics*. 3. uppl. Routledge.

Davis, A. J. & Kettrey, H. H. (2022). Clear and Omnipresent Danger: Digital Age Culture Wars and Reactions to Drag Queen Story Hour across Diverse Subreddit Communities. *Social Currents*, 9(1), 25-44. https://doi.org/10.1177/23294965211050019 (Hämtad 2024-03-19)

Drag Story Hour (2024). *About*. https://dragstoryhour.org/about (Hämtad 2024-05-12)

Ellis, J. R. (2022). A Fairy Tale Gone Wrong: Social media, Recursive Hate and the Politicisation of Drag Queen Storytime. *The Journal of Criminal Law*, 86(2), 94-108. https://doi.org/10.1177/00220183221086455 (Hämtad 2024-03-19)

Goffman, E. (1963) *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Englewood Cliff: Prentice-Hall.

Goode, E. & Ben-Yehuda, N. (1994). Moral Panics: Culture, Politics, and Social Construction. *Annual Review of Sociology* 20, 149–171. http://www.jstor.org/stable/2083363 (Hämtad 2024-04-15)

Goode, E. & Ben-Yehuda, N. (2009). *Moral Panics: The Social Construction of Deviance*. 2. uppl. Wiley-Blackwell.

Guest, G., MacQueen, K. M. & Namey, E. E. (2012). *Applied thematic analysis.* SAGE Publications, Inc., https://doi.org/10.4135/9781483384436 (Hämtad 2024-05-03)

Lagerman, J. (2024), Homonationalism on the Defensive: News Media Responses to Nationalist Anti-LGBTQ Attacks in Sweden. *Antipode*, 56(2), 538-557. https://doi.org/10.1111/anti.12987 (Hämtad 2024-03-19)

Lemert, E. M. (1951). *Social Pathology: A Systematic Approach to the Study of Sociopathic Behaviour*. New York: McGraw-Hill

Lemert, E. M. (1967). *Human Deviance, Social Problems and Social Control*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Lindgren, H. (2023). Miss Shameless: ”Vet inte om jag ska skratta eller gråta”. *Sveriges Television*. 9 maj. https://www.svt.se/kultur/miss-shameless-om-partiledardebatten-vet-inte-om-jag-ska-skratta-eller-grata (Hämtad 2024-05-12)

Nord, S. (2022). SD-politiker stoppar sagostund med dragqueens i Trelleborg. *Sveriges Television*. 13 december. https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/sd-politiker-stoppar-sagostund-i-trelleborg-1

Rubin, A. T. (2021). *Rocking Qualitative Social Science. An Irreverent Guide to*

Rigorous Research. Redwood City, CA: Stanford University Press.

Röshammar, M. (2022). SD-ledamot: "Förbjud sagostund med dragartister". *Biblioteksbladet*. 25 oktober. https://www.biblioteksbladet.se/nyheter/sd-ledamot-forbjud-sagostund-med-dragartister/ (Hämtad 2024-05-13)

Shenton, J. E. (2023). #KeepKidsInnocent: What Twitter Discourse on Drag Queens, Disney, and Dolly Parton Teaches Us about the Intersection of Anti-Queerness with Parenting Politics. *Public Anthropologist*, 5(1), 30–52. https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1163/25891715-bja10045 (Hämtad 24-03-19)

da Silva, T. (2019). Hotfull NMR-sympatisör på sagostund med dragqueens. *Sveriges Television*. 29 januari. https://www.svt.se/kultur/hotfull-nmr-sympatisor-storde-sagostund-med-dragqueens (Hämtad 2024-05-13)

Sisask, R. (2022). Sagostund med drag queens inställd efter hot: ”Må ni brinna i helvetet era pedofiler”. *Sveriges Television*. 23 oktober. https://www.svt.se/nyheter/lokalt/blekinge/anmalan-om-hot-mot-olofstroms-bibliotek-nedlagd (Hämtad 2024-05-13)

Slovic, P., Layman, M. & Flynn, H. J. (1991). Risk, Perception, Trust, and Nuclear Waste: Lessons from Yucca Mountain. *Environment*, 33(3): 7–11, 28-30.

Stjernström, J. (2023). Hätsk debatt om kulturens frihet. *Sveriges Television*. 7 maj. https://www.svt.se/kultur/akesson-jamfor-drag-queens-med-nazister (Hämtad 2024-05-13)

Särén, L., Lilja, M., Bygdén, J. & Koivuniemi, M. (2024) Motion om hantering av skattemedel för evenemang för barn upp till 15 år. https://meetings.askersund.sydnarke.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunfullmaktige/mote-

2024-02-26/agenda/motion-om-skattemedel-for-evenemang-for-barn-upp-till-15-arpdf?downloadMode=open (Hämtad 2024-05-13)

TT. (2020). Sagostund med dragshowartister utsatt för nynazistiska attentat. *Sveriges Television*. 19 oktober. https://www.svt.se/kultur/sagostund-utsatt-for-nynazistiska-attentat (Hämtad 2024-05-13)

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer – inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2002-01-08-forskningsetiska-principer-inom-humanistisk-samhallsvetenskaplig-forskning.html Hämtad 2024-05-07

Texter för analysen

Text 1: Saxholm, L. (2023). Givetvis behövs Kärleksveckorna - men inte sagoläsande dragqueens. *Tranås Tidning*. 30 augusti. https://www.tranastidning.se/2023-08-30/givetvis-behovs-karleksveckorna-men-inte-sagolasande-dragqueens (Hämtad 2024-05-12).

Text 2: Ålands konservativa förening Urd r.f. (2023) Dragqueens inga förebilder för barn. *Ålandstidningen*. 22 augusti.

Text 3: Ålands konservativa förening Urd r.f. (2023) Urd tveksam till sagostund med dragqueens för barn. *Nya Åland*. 22 augusti.

Text 4: Eklund, B. (2023). Dragqueens borde inte få propagera i Karlskoga. *KT-Kuriren*. 15 augusti. https://www.kt-kuriren.se/2023/08/15/dragqueens-borde-inte-fa-propagera-i-karlskoga-70102/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 5: Skavarett, R. (2023). Nej till sagoläsande dragqueens. *Dala-Demokraten*. 25 maj.

https://www.dalademokraten.se/2023-05-25/nej-till-sagolasande-dragqueens/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 6: Herrey, L. (2023). Lämna barnen ifred. *Norra Halland*. 16 maj. https://norrahalland.se/kronikor/kronika-lamna-barnen-ifred/35080 (Hämtad 2024-05-12)

Text 7: Söder, B. (2023). Vad händer när barn dras in i drag-världen? *Expressen*. 3 maj. https://www.expressen.se/debatt/vad-hander-nar-barn--dras-in-i-drag-varlden/?gaa_at=eafs&gaa_n=ARTJ-U-0H2XhoxNgZ-DcsBmQ_1asJgqsCCJ7_rq7EvZrFzSgMRb-nxozyk84bbZR_I8Cs%3D&gaa_ts=6640ac04&gaa_sig=OHeseN7XKC12nxZ-2_mhyl4u3Jbz2NlN-POrXFPQoKlTJBqai0Mm_0med1tiPN-DPRQA7vj06UbNJ8KvA-TAGIA%3D%3D (Hämtad 2024-05-12)

Text 8: Mattson, J. (2023). Personal till förskolorna eller dragqueens till våra bibliotek? *Norra Skåne*. 27 april. https://www.nsk.se/debatt/personal-till-forskolorna-eller-dragqueens-till-vara-bibliotek/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 9: Kally, F., Skogberg, K., Lennartsson, R., Johansson, A., Holmström, C., Nilsson, E., Sahlberg, E., Marigo Lundström, H. & Jonasson, J. (2023). Replik: Omoraliska anspelningar på sex. *Nya Wermlands-Tidningen.* 27 februari. https://www.nwt.se/2023/02/27/replik-omoraliska-anspelningar-pa-sex-a0939/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 10: Kally, F., Skogberg, K., Lennartsson, R., Johansson, A., Holmström, C., Nilsson, E., Sahlberg, E., Marigo Lundström, H. & Jonasson, J. (2023). Replik: Inga sagostunder med drag queens för skattepengar. *Nya Wermlands-Tidningen*. 15 februari. https://www.nwt.se/2023/02/15/replik-inga-sagostunder-med-drag-queens-for-skattepengar-20971/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 11: Bäckström Johansson, M. & Bengtsson, A. (2023). Moral och etik står inte högt i kurs hos liberaler. *Aftonbladet*. 18 januari. https://www.aftonbladet.se/debatt/a/15j9MQ/sd-moral-och-etik-star-inte-hogt-i-kurs-hos-liberaler (Hämtad 2024-05-12)

Text 12: Kally, F., Skogberg, K., Lennartsson, R., Johansson, A., Holmström, C., Nilsson, E., Sahlberg, E., Marigo Lundström, H. & Jonasson, J. (2023). Sagostund eller sexualisering av barn? *Nya Wermlands-Tidningen*. 16 januari. https://www.nwt.se/2023/01/16/sagostund-eller-sexualisering-av-barn-0e049/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 13: Wallerstein, K. H. (2023). Självklart ska vi ifrågasätta - men inte med queerteorier. *Smålandsposten*. 14 januari. https://www.smp.se/debatt/sjalvklart-ska-vi-ifragasatta-men-inte-med-queerteorier-9d3d1284/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 14: Wikelund, P. & Svensson, C. (2023) Låt de små barnens stund på biblioteket vara fredad. *Smålandsposten*. 2 januari. https://www.smp.se/debatt/lat-de-sma-barnens-stund-pa-bibliotek-vara-fredad-b8411aa8/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 15: Aksoy, M. (2022). SD prioriterar barns hälsa framför vänstertrender. *Kinda-Posten Premium*. 21 december.

Text 16: Mattsson, M. (2022). Insändare: Storbystade Damen inte lämpligt på barnens sagostund. Sydöstran. 17 oktober. https://www.sydostran.se/insandare/insandare-storbystade-damen-inte-lampligt-3c74a183/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 17: Olsson Blandy, T. (2022). Är det lämpligt att dragartister läser sagor för barn? *Fokus*. 29 november. https://www.fokus.se/opinion/ar-det-lampligt-att-dragartister-laser-sagor-for-barn/ (Hämtad 2024-05-12)

Text 18: Scheffer, E., Lindström, A. L., Eriksson, A., Lindqvist, G., Danielsson, S. & Kullenberg, L. (2020). Stor risk för att teatern skapar otrygghet. *Östgöta Correspondenten*. 14 november. https://corren.se/insandare/artikel/stor-risk-att-teatern-skapar-otrygghet-och-forvirring-/grmppxnr (Hämtad 2024-05-12)

Text 19: Neuman, J. S. (2019). Respektera barnen. *Hallands Nyheter*. 13 mars. https://www.hn.se/asikter/respektera-barnen.f03fa2e6-412b-42e0-bc1b-cb1078d0b89d (Hämtad 2024-05-12)

Bilaga

Kodbok

Huvudkategori:	Underkategori:	Definition:	Exempel:
Centrering av barnen	Ung ålder	Betoning av åldern hos barnen.	"Måste verkligen så små barn "väckas" för att redan i 3- 6 års åldern börja förstå vuxenvärldens alla sexuella variationer?" "(...) inför småbarnen - "Vi pratar om två till sjuåringar (...)" "(...) alltför unga år" "(...) så tidig ålder."
	Naturlig utveckling i barndomen	Betoning av barns naturliga utveckling och/eller mognad - i kontrast till deras potentiella omognad och påverkan mot en onaturlig utveckling.	"En relevant fråga är hur långt i utvecklingen dessa barn har kommit." "Men dessa är nästan alltid vuxna komplexa frågor och har inget med barn att göra; de är inte mogna att förstå sexualitet och könsöverskridande koncept." "(...) de är inte mogna nog att förstå sexualitet och könsöverskridande koncept."

			"Vi anser att barn inte ska tvingas att tänka på vilken sexuell läggning eller identitet de har eller rättare sagt kommer att få. De ska de få göra i den takt som de utvecklas." "Är det rimligt att barn som precis har börjat använda ord som din och min, förväntas reflektera över könsuttryck och sexualitet?" "Låt barn få vara barn!"
Förvirrande effekter	Förvirring	Beskrivningar av förvirrande effekter hos barnen - både allmänna beskrivningar av förvirring, och mer specifikt könsförvirring.	"Det är inte rimligt att kommunen lägger skattepengar på att vuxna män skall göra anspelningar om sexuella läggningar som kan förvirra små barn." "Det är för oss även anmärkningsvärt hur skribenterna inte ser en korrelation mellan könskritiska sagostunder och förvirring för unga, när de i slutet av artikeln uttryckligen skriver barn gör som vuxna gör." "(...) anspelningar om sexuella läggningar som kan förvirra små barn." "(...) förvirring kring könsuttryck (...)" "Vill man absolut uppmuntra sina egna barn till könsförvirring (...)"

			"(...) skapar otrygghet och förvirring gällande deras egen utveckling och identitet (...)"
Sexualitet	Vuxenvärlden och sexualitet	Beskrivningar av sexualitet som inneboende vuxet och markering att det inte berör barn.	"Men låt barnen få förbli barn utan att i förtid blandas in i vuxenvärldens identitetskriser och sexualiserade uttryck." "(...) vuxenvärldens alla sexuella variationer (...)" "Men låt barnen få förbli barn utan att i förtid blandas in i vuxenvärldens identitetskriser och sexualiserade uttryck."
	Drag och fetischism/ sexuell njutning	Beskrivningar av dragartisteri som något som genererar sexuell njutning hos praktikanterna.	"De behöver inga homosexuella män som tänder på att klä sig i obskyra kvinnokläder för att förmedla ett kärleksbudskap till dem. Tvärtom går nog den för vissa vuxna kittlande sexuella undertonen dem helt förbi, tack och lov! Men bara vetskapen om att den finns där, gör att dessa evenemang känns högst olustiga."
	Drag som kulturuttryck med sexuella teman	Beskrivningar som dragartisteri som inneboende sexuellt, till exempel i artistnamn, kläder och/eller underhållningsinnehåll.	"Dragscenen kopplas traditionellt till sex (...) och en rejäl dos sexskämt." "Hela konceptet med drag är alltså att vuxna män klär ut sig till överdrivna och ofta översexualiserade tolkningar av kvinnor i syfte att underhålla och i vissa fall provocera." "(...) vulgära nidbilder av kvinnor (...)"

			“(...) karaktärernas livsluft är sex.”
	Barnen	Beskrivning av sexualitet i kontakt med/i förhållande till/i närvaro av barn.	“Barn behöver faktiskt normer och gränser, inte ett våg av sexuella övertoner.” “Det är fel att sexualisera barn (...)” “(...) sexualisering av barn (...)” “(...) anspelningar på sex (...)” “Barn behöver faktiskt normer och gränser, inte ett våg av sexuella övertoner.” “Det är skrämmande få som har reagerat på detta uppenbara försök till att normalisera sexualisering och indoktrinering av barn.”
Skattepengar		Beskrivningar av ställningstaganden om dragsagostunder som är finansierade av skattemedel.	"Propagandan från HBTQ finansieras av Karlskogsbornas skattepengar, hur kan ni gå med på detta? “Inte en skattekrona ska gå till att förstöra trygga stunder för våra barn.” “Hur kan kommunen lägga pengar på detta samtidigt som personal inom förskolan får lämna sina tjänster?” “(...) samt det odemokratiska i att dessa sagostunder är skattefinansierade.”

			"Vidare är det problematiskt att en kommun genom skattefinansiering erbjuder föräldrar att sätta sina barn i sammanhang där det anspelas på sex." "Våra skattepengar bör inte gå till könskritiska sagostunder för unga." "Armlängs avstånd blir än mer problematiskt när det är skattebetalarnas pengar som finansierar denna typ av "kultur".
Ideologisk agenda	Gender, genus och tvåkönsnormen	Beskrivningar av baktanke bakom drag-sagostunderna, att uppluckra tvåkönsnormen, förmedla att man kan bestämma vilket kön man tillhör, och andra normkreativa ämnen.	"Skribenterna säger sig vilja jobba emot destruktiva könsnormer genom att utsätta barn för indoktrinering vars syfte är att främja idén om biologiska skiljaktigheter mellan könen inte finns, en helt absurd tanke som saknar vetenskapligt stöd." "Det för med sig konsekvenser när de får komma till Karlskoga bibliotek och propagera för sina sexuella åsikter till små barn. Läsa om pojkar som har snippa och om könslöshet. Är detta inte falsk marknadsföring och är emot den norm som ff gäller att det finns två kön? Flicka är flicka och pojke är pojke. VI ÄR INTE KÖNLÖSA."

			"Vi har en norm som har funnits i alla tider att det finns två kön, man och kvinna som nu håller på att förändras genom ett egendomligt gender-tänkande där personens egen önskan avgör vilket kön man har."
	Agenda och indoktrinering	Beskrivningar av baktanke bakom drag-sagostunderna, och betoning av en agenda, propaganda, indoktringering och eventuella aktörer bakom	"Varför utsätter man små barn för dessa vuxnas vänsterradikala idéer? Svaret är: för att man, medvetet eller omedvetet, vill påverka barnens normer i framtiden." "De ska vänjas vid 'mångfald', vid det som är 'annorlunda', svarar de ansvariga. Åter vuxenagenda. Barnen är inte där för att bli indoktrinerade." "På den amerikanska organisationens hemsida förklarar man att sagostunden fångar fantasin och leken i barndomens flytande könstillstånd och ger barnen glamorösa, positiva och oblygt queera förebilder. Det finns alltså en tydlig agenda bakom detta." "Att PK-etablissemanget är villiga att gå så långt i sin jakt på normbrytning och indoktrinering, som att uppmuntra föräldrar att försätta sina barn i ovan nämnda sammanhang kan inte ses som annat än skrämmande." "Det är skrämmande få som har reagerat på

			detta uppenbara försök till att normalisera sexualisering och indoktrinering av barn." "Det är nämligen självklart så att den vänsterliberala agenda som dominerar kulturetablissemanget vill påverka två-åringar."
Tangerande psykisk ohälsa		Beskrivning av fenomen som tangerar drag-sagostunderna, men som inte är direkt kopplade till dem - till exempel ökande psykisk ohälsa och dess associationer till barnens psykologi och identitetsskapande.	"Det finns många exempel på ungdomar runt om i världen som istället för att få hjälp att hantera sin psykiska ohälsa och identitetskris tidigt fick börja med hormonbehandling (som har många biverkningar och hälsofaror) och genomgick sk könskorrigerande kirurgi som senare mått väldigt dåligt och insett att de gjort ett misstag. Det blir ju som att könsstympa människor som är för unga för att fatta sina egna stora beslut i livet!" (angående sagostunderna) "SD ser allvarligt på den ständigt ökande psykiska ohälsan bland barn och unga." "Det är ytterst olyckligt att vi trots barns ökade psykiska ohälsa och trots all barnpsykologisk kunskap och forskning intrigerar i aningslösa barns normala utveckling (...)" "Ja, rentav farligt för barn eftersom man vilseleder dem om kropp och identitet vilket kan

			bidra till förödande konsekvenser för deras liv och hälsa.”

LUNDS UNIVERSITET
Sociologiska institutionen
Box 114, 221 00 LUND
www.soc.lu.se